

katedra

MARIBORSKIH ŠTUDENTOV

KATEDRO mariborskih študentov izdaja Odbor mariborskih visokošolskih zavodov Zveze študentov Jugoslavije, Maribor / Urejuje uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik Vlado Golob / Izhaja mesečno / Uredništvo: Maribor, Gregorčičeva 30, telefon 35-96 / Tek. rač.: 604-13-1-167 (za Katedro) / Tiska Mariborska tiskarna Maribor / Založnik in uprava: Založba Obzorja, Maribor, Maistrova 5

MARIBOR
29. NOV. 1961
LETNIK II.
ŠTEVILKA 3

MARIBOR

CAS NAS ODMIKA OD ROJSTVA, ZENE NAS V NESLUTENE DALJAVE PRIHODNOSTI IN TAKO NE UTEGNEMO, DA BI SLEHERNI DAN RAZMISLJALI O PRETEKLOSTI. STARO JE PREPREKA NOVEMU: PRETEKLOST JE NEPOMEMBNA V ČASU NEZADRŽNEGA NAPREDOVANJA.

TODA KAKSNA BI BILA NASA POT, CE NE BI HODILI POD SVETLOBO PRETEKLOSTI? ALI LAHKO POZABIMO SLAVNE DNI IN LETA?

KAR NAS NAPAJA Z MOCJO IN VERO, JE NASA PRETEKLOST. BORBA NASIH OČETOV, MATER, ZNANCEV.

MI, OTROCI, SMO SE IGRALI V TOPLEM ZAVETJU MATERINSKE SKRBI. PREZRLI SMO STRAH IN ZLO, KI STA VLADALA POVSOD V NASI BLIZINI. STAREJSI SO PADALI, IZGOREVALI ZA NEKAJ, KAR NAM NI MOGLO BITI JASNO. TODA ZDAJ VEMO.

TRPLJENJE IN DAROVANJE ODRASLIH JE NEDVOMNO HEROJSTVO!

TRPELI IN DAROVALI PA SO SE TUDI OTROCI.

KADAR PADAJO OTROCI, DA BI BRANILI SVOJE NEDOLŽNO PREPRICANJE, POMENI TO ZALOST. PRESUNJENI KRIKI UMIRAJOČIH

18-LETNA MLADOST

OTROSKIH TRUPEL, SE NEDOZORELIH. DA BI SE FIZIČNO BRANILI — TO JE VENDAR GRENKOBA.

TAKSNI SPOMINI NE MOREJO NIKOLI ZBLEDETI, KAJTI KAR JE BILO ŽRTVOVANEGA ZA NASA ŽIVLJENJA, JE VREDNO VEČ, KOT SAMO NASIH SPOMINOV.

29. NOVEMBER 1945

TO NI SAMO ROJSTVO REPUBLIKE. TO PO-

MENI MNOGO VEČ: ROJSTVO NOVE DOBE. VSE, KAR JE DOTLEJ KRVAVELO, JE DOBIL SVOJ TEMELJ. TUDI NASE OTROSTVO IN MLADOST!

SLAVA LJUDEM, KI SO REPUBLIKO PRIBORILI, KI SO JO USTOLICILI, LJUDSTVU, KI JE ZANJO DALO VSE, KAR LAHKO DA CLOVEŠTVO OD SEBE — SE SEBE!

KJE SO STRASILA, KI BI UPLASILA VERO IN SKALILA USEDLINE PREPRICANJA V GLOBINAH CLOVESKIH TOLMUNOV? NITI GOBE ATOMSKIH EKSPLOZIJ NE MOREJO UBITI VOLJE, DUHA. NAM NE VEČ. KAJTI ŽIVIMO IN NE ŽIVIMO ZA PREMOČ. ŽIVLJENJE PA JE BOGATO, ZMAGOVITO.

NAS PRAZNIK — VELICASTEN JE KOT VSI DNEVI, KI SPREMLJAJO ŽIVLJENJE, — JE ZAVEST, ŽAROMET PRETEKLOSTI, POD KATERIM BO ZMAGOVALA NASA REVOLUCIONARNA VOLJA!

Letošnje prvo številko drugega letnika, ki je izšla oktobra, smo tiskali v 3500 izvodih, vendar smo morali drugo številko tiskati že v 4100 izvodih. Vsekakor zelo razveseljivo in vzpodbudno. Teh 4100 izvodov razdelimo približno tako: 1400 vsem rednim študentom, 1400 skoraj vsem študentom v rednem delovnem razmerju mariborskih visokošolskih zavodov, 110 izvodov dobijo srednješolci mariborskega okraja, okoli 200 izvodov pa razdelimo med uredništva vseh jugoslovanskih študentskih časopisov (v zameno dobimo njihove izvide), nekaterim drugim časopisom in radijskim postajam, upravam šol, nekaterim družbenim in političnim organizacijam, nekaj smo jih namenili tudi samopostrežni prodaji, za potrebe uredništva itd.

Zaenkrat izhajamo mesečno, vendar je odbor Zveze študentov v Mariboru na eni svojih prejšnjih sej sklenil, da kolikor bodo sredstva odobrena, pričnemo izhajati vsake štirinajst dni.

Slišali smo tudi očitke, da razdeljevanje KATEDRE ni najboljša. Torej še nekaj o tem. Ko je KATEDRA dotiskana — to traja sicer precej časa — jo tiskarna dostavi v skladišče Založbe Obzorja, kjer izvode razporedijo: za vse redne študente po številu naročnikov po šolah, prav tako za vse naročnike po srednjih šolah, za vse študente v rednem delovnem razmerju pa odpošljejo naš časopis na naslov, kjer študent prebiva med časom študija.

Včasih pride do zastoja zaradi nekaterih objektivnih težav pri Založbi Obzorja, pri rednih študentih — naročnikih pa, za katere pošljejo paket z določenim številom izvodov, KATEDRO prepočasi delijo, največkrat pa počiva v predalu Združenja zveze študentov na šoli.

Upamo, da bo to v bodoče bolj opravljeno.

Otvoritev pedagoške akademije

Tega dne namreč je začela z rednim delom prva mariborska visoka šola. Majhna svečanost, brez pompa, brez vabljenih gostov, »ker začenjamo v tako revnih pogojih, da res nima smisla vabiti kogarkoli, ko ga pa nimaš kam peljati in ko mu pa nimaš kaj pokazati,« je pojasnila položaj prof. Humekova, direktorica PA. »Predvidevali smo, da bomo lahko začeli z delom v svojih lastnih, četudi prav tako začasnih prostorih bivše klasične gimnazije, vendar se je gradnja nove stavbe za višjo komercialno šolo zavlekla. Tako imamo sedaj tam samo dve predavalnici, sicer pa nas je gostoljubno sprejelo pod streho učiteljske. Toda tudi notem, ko se bomo preselili v Mladinsko 9, bomo ostali tesno navezani na učiteljske, saj bodo predavanja še vedno tukaj.«

V kratkem nagovoru je direktorica poudarila predvsem to, da je mariborska pedagoška akademija ustanovljena za šolanje kadrov za osnovno šolo. Te kadre je do sedaj dajalo učiteljske. Vendar se je vzporedno s spremembami na vseh področjih našega življenja pokazala potreba, da pride do reforme tudi na področju šolstva, še posebej pa pri vzgoji učnih kadrov za osnovno šolo. Priprave za reformo se vlečejo že precej let, začele pa so se že dosti prej, ko je izšel zakon o reformi šolstva. Morali smo najti način, kako bomo izobraževali učitelje, da bodo kos potrebam reformirane šole.

Zakon o šolstvu, ki je izšel leta 1958, je dal možnost za

ustanavljanje pedagoških akademij z nalogo, da vzgajajo kadre za poučevanje v osnovnih šolah. Hkrati pa naj bi skrbele za nenehno izpopolnjevanje tudi tistih učiteljev, ki že nekaj let poučujejo. Tretja naloga, ki so jo dobile pedagoške akademije, pa je znanstveno delo na pedagoško-psihološkem področju. »Seveda vsega tega ne moremo uvesti takoj prvi dan po formalni ustanovitvi akademije, ampak bodo morale nekatere naloge malce počakati. Postopno pa si bomo prizadevali širiti področja dejavnosti mariborske pedagoške akademije,« je povedala tov. Humekova. »Povezava teorije s prakso mora biti naše glavno načelo.«

ZA ZDAJ PRVA STOPNJA

»Pedagoška akademija je prva visoka šola v Mariboru, vendar še ne vemo, ali bomo

takoj razvili tudi drugo stopnjo študija. Seveda bomo morali čimprej začeti s pripravami zanjo,« je nadaljevala tov. direktorica. »Predvsem pa se moramo v trenutnem položaju orientirati na vzgajanje kadrov za poučevanje v osnovni šoli in pa na to, da bomo dali drugim strokovnim predavateljem — inženirjem itd., ki predavajo po srednjih šolah in drugod — tisto pedagoško znanje, ki jim ga njihova stroka ni mogla dati.«

STRUKTURA SLUSATELJEV

Med študenti PA ni nič manj razlik kot med slušatelji drugih šol, čeprav bi morda to kdo pričakoval. Morda jih je še več. Nekaj jih je prišlo iz gimnazije, prijavilo se je tudi nekaj mladih tovarišev, ki so končali industrijsko kovinarsko šolo, želeli pa bi predavati tehnični pouk. Ti dve »skupini«

PRVA VISOKA ŠOLA V MARIBORU

Pedagoška akademija

Na mariborskem učiteljskem so imeli 3. novembra letos dva dežurna dijaka: eden je kot običajno skrbel za zvonjenje in druge naloge dežurnega, drugi pa je vsakega neznanca povpraševal, ali morda prihaja kot študent Pedagoške akademije. Vse tiste, ki so to »priznali«, je usmerjal v prostore nekdanje risalnice, ki je trenutno dobila nalogo, da služi kot predavalnica PA za predmete, ki jih poslušajo vsi slušatelji.

še nimata nobenega pedagoškega znanja in bodo morali zato ti študentje poslušati dodatne ure iz pedagoške skupine.

Precej starejših učiteljev (»starejših« po svojem stažu v strokovnem delu), ki žele doseči kvalifikacije za razredni pouk v reformirani osnovni šoli, je med izrednimi slušatelji.

DVE SMERI PREDAVANJ

Po reformi je nova osnovna šola — če gledamo samo formalno in ne upoštevamo novih momentov, ki so se nujno pojavili ob reformi — to, kar sta bili prej osnovna šola in nižja gimnazija.

Razredni pouk se odvija v prvih petih razredih, v šestem, sedmem in osmem pa učijo predmetno. Zaradi tega se bodo tudi slušatelji PA delili v dve skupini — v tiste, ki se želijo posvetiti razrednemu pouku, in

(Nadaljevanje na 2. strani)

LIST IZ UREDNIŠKEGA KOLEDARJA

29
nov.

čestitamo

13. NOVEMBER 1961. SKOPJE. TITO. 200.000 PRISOTNIH. 158 KILOMETROV MODERNE CESTE ZACENJA SLUŽITI SVOJEMU NAMENU. ZNOJ 47.000 MLADIH JE DOBIL SVOJ MOGOČNI SPOMENIK. TUDI 107 MARIBORSKIH STUDENTOV SE SME STETI MEDNJE Z VSO PRAVICO — SAJ SO OSVOJILI VSA PRIZNANJA. UDARNIŠTVO, SPECIALNA POHVALA IN TRAK REVOLUCIJE PREPRICLJIVO PRICAJO O TEM, DA SMO POVSEM IZPOLNILI SVOJO NALOGO, NAŠ PRISPEVEK DRUŽBI, PRVI BRIGADIRSKI IZ MARIBORSKIH STUDENTSKIH VRST.

POGOVOR Z IVO ZUPANECM

Ob konferenci ZK

Tovariš sekretar, kako ocenjuje delo ZK v lanskem šolskem letu na vseh višjih šolah?

Delo ZK je bilo v prvi vrsti usmerjeno predvsem na aktivizacijo študentov glede študija in reševanja raznih šolskih problemov. Cilj je bil v tem, da naj člani ZK predvsem aktivno sodelujejo v organizaciji ZS ter dajejo ton in smernice za delo. To linijo dela je zasledoval tudi komitee VS. Delo je bil v glavnem na vseh šolah precej zadovoljivo in menim, da so osnovne organizacije ZK svoje naloge dokaj uspešno opravile tako glede dela med študenti kot v povezavi s profesorskimi zbori šol. Tu bi poudaril, da delo članov ZK tako v osnovnih organizacijah kot komiteja morda še ni našlo vseh pozitivnih smeri dela, da smo še togi z ozirom na star način dela in da nismo verjetno uspeli dovolj angažirati članov ZK v splošnem družbenem življenju študentov, kjer naj ne bi bili le nekaj osnovni usmerjevalec vsega dela, ampak kot najbolj aktivni delavci na področju vsega družbenega življenja.

Kaj se ti zdi potrebno za bodoče?

Mislím, da je predvsem važno utrditi osnovne organizacije ZK, kot komitee, organizacijsko na znotraj, posvetiti čimveč pozornosti študentom, predvsem onim, ki imajo največ pogojev za sprejem v ZK. Osnovne organizacije morajo skrbeti za vsakega študenta ter težiti za tem, da se naše vrste okrepijo z aktivnimi člani, ki so vsestransko ali vsaj v glavnem razčistili vprašanja, kaj je član ZK in kakšna je njegova naloga. Član ZK mora biti še vedno avantgardist, ne glede na to, kje je njegovo delovno mesto. Vsekakor pa je važno, da v bodoče najdemo še več aktivnega dela v odborih ZS, nadalje, da jih aktiviziramo pri delu v svetih letnikov v šolskih svetih. Menim, da je ravno tu mesto aktivnega dela, ki bo v korist študentom.

Za izboljšanje dela komiteja visokošolskih zavodov se je pokazala nujna potreba, da se v bodoče predvidi zaradi obilnega dela profesionalni funkcionar, ki bi odgovarjal za vsa tehnična dela v samem komiteju, kar bi znatno pripomoglo k še večjemu uspehu, tako na politično-ideološkem polju, kot tudi v organizacijskem smislu.

Koliko novih članov je pridobila ZK na vseh višjih šolah in kaj je storila za njihovo vzgojno izpopolnjevanje?

V vseh osnovnih organizacijah ZK je bilo do sedaj vključenih 215 članov, na novo sprejeli smo v šolskem letu 1960/61 55 članov. Skupno z letošnjimi bruci imamo okoli 270 članov.

Študijska knjižnica si želi tesnejšega sodelovanja s študenti

Pred nekaj dnevi nas je v našem uredništvu obiskal upravnik mariborske študijske knjižnice prof. Jaro Dolar. V priručnem pogovoru smo izvedeli marsikaj, o čemer se sprašuje študentje, ki so redni gostje te ustanove.

»Študijska knjižnica želi čim tesneje sodelovati s študenti, saj bi tako sodelovanje ustrezalo prav gotovo obojem. Brez dvoma je v interesu tako nas, nam je predlagal prof. Dolar, kot študentov, da bi delo knjižnice teklo čim boljše in da bi čim najboljše služila svojem namenu.«

Zato bi bilo prav gotovo zelo koristno, če bi študentje povedali študijski knjižnici, katere knjige, ki jih knjižnica še nima ali pa jih ima v minimalnem številu izvodov, bi najnujnejše potrebovali. Tu mislimo predvsem na take knjige, ki so predrage, da bi si jih študentje lahko sami kupovali, ali ki iz katerih drugih vzrokov študentom niso dosegljive.

»Študentje naj bi tudi ustanovili nekakšen svoj organ, ko-

kar pa še ni dokončno ugotovljeno. Skrb osnovnih organizacij ZK je bila predvsem v tem, da mlade člane čimbolj aktivizirajo v delu, posebej pa smo pripravili predavanja v okviru »Marksistične tribune«. Pri tem je pripomniti, da iz objektivnih razlogov nismo uspeli izvesti vseh predavanj ter se bodo nadaljevala že v tem mesecu. Za izvedbo predavanj v okviru »Marksistične tribune« skrbi posebna ideološko-politična komisija pri komiteju, katero vodi prof. Mirko Bračič. Osnovne težave so bile predvsem glede predavateljskega kadra, toda tudi v tem pogledu bo letos bolje.

mite ali odbor ali kaj podobnega iz vrst obiskovalcev študijske knjižnice, ki bo skrbel za red in disciplino. Res se na sploh ne moremo pritožiti nad disciplino obiskovalcev čitalnice, vendar smo morali odstraniti iz avle mizo in stole, ker so jih študentje pokvarili. Tudi tega se na primer zavedamo, da pločevinast pokrov stare škatle ni najlepši pepelnik; toda nekaj lepih kristalnih pepelnikov je neznano kako dobilo noge in ni našlo poti nazaj. Prav tako dobro vemo, kako primitivno vpliva napis v čitalnici: »SAMOPOSTREŽBA NI DOVOLJENA«. Vendar je — žal — za zdaj taka oblika še nujna, ker se še vedno najde kdo, ki misli, da mora narediti kaj po svoje, čim dežurni uslužbenec odide iz sobe. Ne moremo si privoščiti, kot imajo to drugod, dveh uslužbencev v čitalnici, od katerih bi eden samo pazil na red, drugi pa iskal željeno literaturo. To nalogo bi prav gotovo lahko prevzeli študentje sami.« je zaključil upravnik študijske knjižnice, tov. Jaro Dolar. mm

PEDAGOŠKA AKADEMIJA

(Nadaljevanje s 1. strani) v tiste, ki se želijo specializirati za posamezne skupine predmetov. Oboji bodo skupaj poslušali predavanja splošnega značaja.

Vsega skupaj se lahko slušatelji mariborske pedagoške akademije odločijo za 12 različnih specializacij — če so prisiljeni študirati izredno. Za redne slušatelje pa je šola za zdaj pripravila le štiri predmetne skupine — razredni pouk, fizika in matematika, tehnični pouk in fizika, angleščina in slovenščina.

»Pri delu šole,« je povedala tov. direktorica, »pripisujemo največji pomen tudi novim oblikam in metodam dela. Opuščili bomo klasični način, ko je profesor vse leto samo govoril in govoril, študentje pa so sodelovali le pasivno. Radi bi se temu izognili in dosegli samostojnejše sodelovanje študentov. Zato želimo postaviti težišče na individualno delo — seminarje, vaje in opazovanja.«

»Vzgojiti želimo zgleden lik učitelja, ki bo strokovnjak in predan naši stvarnosti. Uspeh šole in posameznega študenta naj ne bo le v formalni diplo-

mi in formalni kvalifikaciji, ampak se mora pokazati v dobrih rezultatih pri delu na te-

Tov. Draga Humek

renu,« je zaključila prof. Humekova.

Še istega dne popoldne so študentje poslušali prva predavanja in imeli tudi prve vaje. mm

Izvoljen iniciativni odbor ZŠJ

Ze prvega dne, ko so študentje mariborske Pedagoške akademije prvič prišli v šolo, so imeli tudi prvi študentski sestanek. V imenu odbora ZŠJ mariborskih visokošolskih zavodov jih je pozdravil podpredsednik odbora, Franjo Vizjak. Zaželel je novim kolegom dobrodoščilo in mnogo uspeha pri delu, nato pa jih je v kratkih besedah seznanil z vsem, kar je treba vedeti o študentski organizaciji na sploh in o njenem delovanju na mariborskih visokošolskih zavodih. Povedal jim je tudi nekaj malega o oblikah in nalogah družbenega upravljanja na naših šolah in o nalogah študentskih predstavnikov v organih družbenega upravljanja. Potem so študentje izvolili iniciativni odbor, ki bo ob pomoči odbora ZŠJ visokošolskih zavodov pripravil vse potrebno za formiranje Zdrženja ZŠJ na Pedagoški akademiji.

Skupščina na VPŠ

Malo ljudi - malo problemov

»Če primerjamo razmerja v odstotkih, bomo ugotovili, da naše Zdrženje ZŠJ,« je dejal v poročilu predsednik, »ni prav nič zaostajalo za ostalimi. Edino, kar drži, je to, da smo imeli le malo stikov z odborom višjih šol glede udeležbe na sejah.«

Delovanje študentov na višji pravni šoli se je usmerilo predvsem v ozko študijske probleme. Res je, da je glavna naloga študenta predvsem, da dobro študira, vendar ne smemo postati preozki, današnji čas tega več ne dovoljuje. Morali bomo pripraviti vsaj enkrat mesečno kakšno predavanje Svobodne tribune in se tesneje povezati s študenti drugih šol, saj smo res preveč sami zase. Razen tega bi moral stari odbor vsaj v osnovi pripraviti okvirni plan dela Zdrženja ZŠJ, da ne bomo spet imeli problemov začetniškega značaja...

Tako je izzvenela razprava osmih diskutantov, med njimi tudi direktorja šole in predstavnik študentov višje komercialne šole. Od 28 prisotnih (med 38 vpisanimi — kar solidno!) je priložilo za besedo le pet študentov, oglasil pa se je seveda tudi delovni predsednik.

Ob koncu skupščine so izvolili nov 5-članski odbor Zdrženja študentov in tročlanski nadzorni odbor. Razen tega so pooblastili novi odbor, da jih zastopa na Zboru delegatov, ki bo volil predstavnike študentov v svetu združenja mariborskih visokošolskih zavodov. Izvolili so še 7 članov odbora, ki naj pripravi brucovanje — in odhiteli na predavanja.

Iz Novega Sada

Na agronomski fakulteti v Novem Sadu so se te dni začela predavanja na tretji stopnji — na katedri za melioracije. Vpisalo se je dvanaest študentov.

Iz Novega Sada

Novosadska študentska zadruga je prevzela raznašanje mleka. S kamioni pripeljejo mleko na šest dogovorjenih točk, od tam jih pa študentje razvažajo s tricikli. Da bi ne šlo kaj narobe, imajo vsak dan pripravljeno še eno »rezervo«, ki pa še ni bila potrebna.

To pot sem srečal študenta tretjega semestra VSS Radoslava Iglarja. V šolo se vozi z avtobusom iz Hajdine pri Ptuj.

ju, kjer stanuje pri sorodnikih. Doma je iz Mežice, gimnazijo je končal v Ravnah.

Ali si opravil pogoje za vpis v tretji semester in kako?

Odg.: S pogoji je bilo bolj težko. Po mojem mnenju je

ŠE O ŠTUDENTSKI ZABAVI

Klub, čitalnica, RTV, ples

Maribor 1958. Še nobenih visokih ali višjih šol, vsa študentarija odhaja v Ljubljano. V Maribor prihajajo samo na obiske. Ne ugaja jim tu: Ljubljana je večja, doma je dolgčas, nimaš se kam dati; ni nobenih možnosti za zabavo. Ples — no da — toda, saj ne moreš vsak dan samo plesati, razen

knjižnica s čitalnico nekaj časa še omogoča branje časopisov, če je že kdo toliko radoveden, gostilne imajo že prve televizorje, študentov je tudi malo in jih še nihče ne meče ven.

Maribor 1960. Pomladi je odprla svoja vrata že druga mariborska višja šola. Mladih ljudi med svojimi slušatelji še ni

enkrat. V opero je mogoče iti večkrat. Točno, ampak, kdor ni posebej »udarjen« na teater, tega ne zmore. Postane mu dolgčas: »sprememba sladi nam življenje«, je slišal prav v gledališču. Dobro, pa pojdi kam drugam, recimo na koncert. Koncertna poslovalnica je sicer razpisala študentski abonement, vendar odziv ni dosegel pričakovanih obiskovalcev, čeprav je bilo tudi to poceni. Kadar si utrujen, da ti številke ali paragrafi kar plešejo pred očmi, se vtakneš raje kam, kjer se boš zabaval z manj naporne koncentracije. Ples, da, tja hodimo, toda kar naprej se ti ne ljubi, razen tega ne prija vsem, če morajo plesati ves večer, ne da bi sploh sedli. Prijetneje bi bilo, če bi lahko nekaj časa plesali, nekaj časa pa lepo udobno sedeli in recimo gledali televizijski program ali poslušali radio. Ob tem bi se prav prilegel kozarec sadnega soka ali morda celo kak brizganeč. Morda tudi samo sadni sok, kokta in podobna brezalkoholna »navlakca«.

Maribor 1961. Še ena nova visokošolska ustanova. Novi prvi letniki na lani ustanovljenih šolah. Skoraj 1500 študentov — samih rednih — brez onih v rednem delovnem razmerju. Tisti se zabavajo po svoje: v službi so in v prostem času študirajo. Toda zdaj je tu že množica mladih, ki ne vedo, kam bi. Vprašanje zabave po res dostopnih cenah postaja vsak dan pomembnejše. »Fantje in dekleta, kolegi in kolegice, vprašanje zabave naših študentov moramo v bodoče posvetiti več pozornosti. Morali bi pripraviti takšne prostore, v katerih bi se lahko razvil nekak center mariborskega zabavnega življenja vse mladine, ne samo študentov, četudi bi prišla pobuda prav od nas. V Mariboru je več lokalov, ki bi jih lahko uporabili v ta namen.«

»V kakšen namen pravzaprav?«

»Hmja, nekak prostor, kjer bi se lahko mladina zbirala in zabavala, ne da bi jo to preveč drago veljalo. Imeti bi morali

radio, televizor, morda še magnetofon in gramofon z nekaj ploščami, časopise, predvsem mladinske, pa tudi druge, dnevnike in nekatere občasne publikacije. Če bi imeli celo tak lokal, ki ga bi lahko razdelili v več manjših prostorov, bi bilo seveda še mnogo ugodnejše. Lahko bi imeli televizijsko sobo, radijsko čitalnico, v tretji sobi pa bi se lahko nekaj parov tudi zavrtilo.«

»To vendar ne bi smelo biti odprto ves dan. Razen tega bi verjetno najemnina za tak lokal ogromno nanese in bi res ne imelo nobenega smisla, da bi to plačevali samo zato, da nam zvečer ne bi bilo dolgčas.«

»Trenutek, ne prekinjaj me! Podnevi bi ti prostori služili ves dan kot čitalnica za študiranje po skriptah. Vsi vemo, da čitalnica študijske knjižnice ni dovolj velika in da ji ni uspelo povečati kapacitete svoje čitalnice. Nekaj bo res pridobila z novo čitalnico v pritličju dvoriščne zgradbe, toda to še vedno ni dokončna rešitev. V Mariboru je vpisanih že preko 3000 študentov, tudi izredni večkrat potrebujejo material, ki ga lahko dobijo samo v študijski knjižnici in ga smejo uporabljati samo v njeni čitalnici. Po drugi strani pa imamo v Mariboru sorazmerno vendarle precej skript in vsi raje študiramo po skriptah. Zato bi lahko precej razbremenili študijsko

Študentski klub v Zagrebu

tega so plesi le trikrat na teden, vsaj tisti, kjer se zbira mladina. Drugače nič. Popivati kar naprej ne gre, razen tega smo zdaj prišli domov. Gledališče — v Ljubljani je boljše. Kino — v Ljubljani jih je več, več je izbire, in sploh — kdo bo hodil vsak dan v kino?!

Maribor 1959. Govorice o mariborskem visokem šolstvu se bližajo uresničitvi. Prva višja šola, prvi študentje. Skoraj 1000 v skupni številki, skoraj tri sto takih, ki niso zaposleni, ki bi pa radi užili tudi nekaj študentskega lahkega življenja. Ni jih še dosti takih, ki vidijo tudi kaj drugega kot knjigo, pa še ti so nekako zadovoljni: »...saj od Maribora ne smeš toliko zahtevati kot od Ljubljane ali od Zagreba, to je majhno mesto!« Študijska knjižnica absorbira vse, ki bi radi tam študirali, Ljudska

imela mnogo, v glavnem so bili garači, ki so do dveh delali na svojih delovnih mestih, potem hiteli v šolo, do večera poslušali predavanja in končno domov: pozno je že! Jeseni je število študentov zraslo skoraj čez noč. Osem sto rednih študentov! Pridnih, vsaj večina. Toda: 24 ur na dan nihče ne more biti zbran. Treba je najti vsaj nekaj zabave, treba se je tudi razvedriti, glava boli, ne gre več vanjo. Sport. V redu. To je že nekaj. Toda ne za vse. Razen tega za podnevi. Vendar je bolje študirati podnevi kot pri luči; bolj zdravo je, saj imamo še časa dovolj za očala! Dobro! Prav! Točno! Toda kaj naj počnemo zvečer? Hmja, bi se že kaj našlo. Recimo: hodite v gledališče! Rodil se je študentski abonement. Dobro, to je po en večer, približno vsake tri tedne

profesorji o študentih

Ing. Radoslav Hočevar, profesor na VTS, je tudi obratovodja topilnice pisanih kovin v Livarni. Na šolo je prišel takoj po ustanovitvi, kot predavatelj za Tehnologijo kovin I, na strojni oddelek. Na kemijskem oddelku predava Analitiško kemijo ter Pregled anorganske kemijske tehnologije. Diplomiral je 1952. leta v Zagrebu na Tehniški fakulteti (kemijsko tehnološki odsek).

V.: Prišli ste iz prakse, zanima me kako ste se vživeli v delo na šoli?

O.: Delo v šoli je naporno. Vendar mi dosedanja praksa ogromno pomaga, da se problemov lotevam z drugačnimi pogledi. Mariborska prva etapa visokošolskega študija je po obsegu programa enaka ostalim visokim šolam in predavanja so po kvaliteti na dostojni višini. Specialno za analitično kemijo lahko trdim, da so laboratoriji urejeni naj sodobneje, praktični program pa je celo nekoliko obsežnejši kot na ostalih visokih šolah.

V.: Ali ste uspeli na preda-

vanjih ustvariti sodelovanja s študenti?

O.: Na predavanjih sem ustvaril dober kontakt s študenti. Najtesneje je mogoče sodelovati s študenti ravno pri izdaji skripta, kjer lahko riješjo skice in tako omogočijo hitrejšo izdajo. Opazil sem, da je večina študentov sramežljiva. Sam vem, da jim je na predavanjih včasih kaj nejasno — to se vidi pri izpitih ali kolokvijih — vendar se nihče ne upa vprašati kar mu je nejasno. Zaradi tega bi predlagal ustanovitev krožkov, kjer bi lahko skupno »premleli«, vse nejasnosti pa na prihodnjem predavanju iznesli. Tehnika naj se ne uči, temveč študira. Sem nasprotnik kampanjskega učenja, kot ga zlasti opažam pri gimnazijeh.

V.: Kaj menite o mariborskih študentih?

O.: Nič slabega. Vendar se čuti pomanjkanje centralnih študentskih društvenih prostorov, kakršne imajo ostala mesta. V društvenih prostorih bi bilo omogočeno boljše politič-

no, kulturno in športno delo. Le tako bi Maribor veliko več pridobil, uspeh študentov bi bil večji. Čuti se tudi pomanjkanje študentskega doma. Za uspešen študij mora biti študent brez večjih skrbi in tudi

Ing. Radoslav Hočevar

dobro preskrbljen. Le tako bo lahko posvetil vse svoje sile za uspešen študij.

Pri Jurčiču

knjižnico prav s temi prostori. Še en način dnevne uporabe — študentska zadruga, ki jo letos moramo spraviti v življenje, bo tudi potrebovala svoje prostore. Prav tako se širi delovanje Katedre mariborskih študentov, odbora ZŠJ visokošolskih ustanov in komunistov na mariborskih visokošolskih ustanovah. Nujno bo, da se delovanje družbenih organizacij in delovanje Katedre neha odvijati v istih dveh sobah, sploh pa, če bo uspelo, da začne časopis izhajati dvakrat mesečno. Katedra bo takrat prav gotovo imela redakcijske kolegije za vsako rubriko, krog njenih sodelavcev in naročnikov rase iz dneva v dan. Tudi odbor se bo moral razširiti in preiti na še samostojnejše delo posameznih komisij; letos ne bo več toliko začetnih težav in komisije bodo bolj zaživele. Za vse to bi lahko podnevi uporabljali prostor, ki bo zvečer namenjen razvedrilu. MM

Iz Zagreba

Zopet so se začela predavanja Tribune »5 minuta poslije 8«. Prva predavanja: Saša Nenodovič (zunanje-politični urednik Borbe); Berlin; Mirko Križič; Newportski jazz festival; Josip Džerdja (pomočnik državne sekretarja za zunanje zadeve); Beograjska konferenca.

Zbor volivcev

Mariborski študentje so se pred dnevi zbrali, da bi izvolili svoje predstavnike v svet Združenja visokošolskih zavodov. Vsako šolo je predstavljalo pet delegatov (skupaj 50), kot določa točasni statut Združenja visokošolskih zavodov. Predsednik odbora višjih šol je uvodoma pojasnil vlogo in naloge bodočih članov sveta in program, ki ga bodo morali posredovati svetu združenja.

Njihova glavna dolžnost bo, da bodo v svetu dosledno zastopali študentska mišljenja in nas o delu sveta tekoče obveščali.

Skupščina Zveze študentov na mariborskih višjih šolah

Pregledali bomo delo v preteklem letu, grajali napake in pohvalili uspehe. Predlagali bomo tudi program dela za prihodnje obdobje in želimo, da bi se skupščine v čim večjem številu udeležili in prispevali k razpravi. Preglejte delo vaših združenj, posvetujte se z odbori, da bomo lahko z vašo pomočjo izdelali čimboljši program dela. Pripravite tudi predloge za člane novega odbora, ki ga bomo izvolili. Odbori združenj, delegati in vsi zainteresirani lahko dobe vse podatke, ki jih zanimajo, na odboru višjih šol v Gregorčičevi ulici 30. Vsi udeleženci skupščine bodo prejeli tudi tiskano poročilo o delu odbora.

Vabimo vas, da pridete polnoštevilno na skupščino!

ŠTUDENTJE-MILIČNIKI

Lani je odbor Zveze študentov organiziral pomoč študentom z raznimi honorarnimi zaposlitvami. Plodovi te zamisli se bodo pojavili na mariborskih ulicah v prvi polovici novembra. Sedaj obiskuje tečaj za prometne miličnike šest kandidatov (število nameravajo še povečati), ki bodo po končanem tečaju nastopili službo kot miličniki z nalogo usmerjati in nadzorovati promet. Dobili bodo tudi uniforme. Na epoletah pa bodo imeli za razliko od ostalih rednih uslužbencev LM bel trak. Čas službe je odvisen od dogovora z vsakim posameznim kandidatom posebej in bo trajal 3—4 ure dnevno.

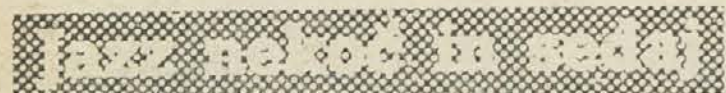
To je prvi poizkus s študenti-miličniki v Mariboru. V Ljubljani (kjer imajo že večletne skušnje, saj usmerja promet na ljubljanskih ulicah sedaj okrog sto študentov) in Zagrebu, se je ta stvar pokazala kot zelo koristna, tako za študente, ki so dobili možnost zasluzka, kot za LM, ki je s tem zelo razbremenila redne uslužbence, da se bodo lahko bolj posvetili ostalim dejavnostim.

Dado

Iz Novega Sada

V Novem Sadu je že preko 200 študentov oddalo prošnje za kredit. Potrebne formalnosti: prošnje je treba predati komisiji za materialna vprašanja, navesti vsoto, ki bi jo želel dobiti mesečno, priložiti potrdilo o dohodkih na člana družine in potrdilo o višini štipendije (če jo je že dobival). Če komisija študentu ugodno reši, podpiše študent menico skupaj z dvema žirantom. Nekateri bodo dobili denar že ta mesec.

Novo dobo v razvoju jazz pomeni razdobje od leta 1935-36. Takrat je v Palomar Ballroom v Los Angelesu igral Benny Goodman s svojim orkestrom. Na tisoče ljubiteljev jazz je hitelo poslušati »pravi jazz«. Hodili so gledat in poslušati: Teddyja Wilsona, Genea Krupa itd. Za Bennyja Goodmana piše aranžmaje, poleg Dukea Ellingtona najbolj nadarjeni aranžer tiste dobe, Fletcher Henderson. V svojem orkestru je Goodman združil bele in črne glasbenike. Radijski programi so bili posvečeni »swingu«. Benny je postal znan vsej Ameriki po rednih sobotnih oddajah na NBC. Imena Teddy Wilson, Lionel Hampton in Gene Krupa postajajo pojem swinga. Višek Goodmanovega ustvarjanja je bil koncert leta 1938 v Carnegie Hallu, ki je odprl pot jazzu tudi na velike koncertne odre in k zahtevnejši in glasbeno zelo izobraženi publiki.

gov stil igranja, še posebno pa njegov ton, je skušalo posnemati veliko število saksofonistov (George Auld, Ben Webster, Chu Berry).

Med klarinetisti sta najbolj znana Benny Goodman in Artie Shaw; o njima so mnogo razpravljali, kdo je boljši. Bennyjevo igranje in tehnika sta le bili bolj klasični in bolj sprejemljivi ostalim glasbenikom. Med trobentarji so najbolj znana imena Harry James, Ziggy Elman, Charlie Spivak, Billy Butterfield, Roy Eldridge itd. Po tehničnem znanju in obvladavanju instrumenta je vsekakor največji mojster Harry James, ki pa je na veliko žalost ljubiteljev jazzu kmalu izbral pot »komercialne« glasbe.

Med pozavnisti je treba omeniti »sentimentalnega gentlemana swinga«, Tommyja Dorseyja, poznani pa so še Lawrence Brown, Jack Taegarden, Bill Harris in Juan Tizol.

Med basisti tiste dobe je bil

Piše: Borís Vidíc

Se en veliki orkester se pojavlja na prvih mestih tradicionalnih ameriških rang lestvic tiste dobe. To je orkester, ki ga vodi pianist William »Count« Basie. Ta je pripeljal v Chicago orkester, sestavljen iz mladih nadarjenih glasbenikov, med katerimi so bili najbolj znani solisti Lester Young, Buck Clayton, Dickie Wells, Harry Edison in drugi. V ritmični sekciji je seveda bil najbolj privlačna osebnost Count Bassie sam.

Vse takratno glasbeno življenje in dogajanje se je vrtilo pravzaprav okrog teh dveh orkestrorov in so ostali orkestri bili bolj stranskega pomena.

Kmalu pa so se od obeh orkestrorov odcepili posamezni najuglednejši solisti, ki so začeli

najbolj opazna osebnost Jimmy Blanton, mož, ki je pravzaprav dokončno vpeljal bas v vse ansamble in ga tudi napravil enakovrednega ostalim instrumentom.

Med kitaristi je brez dvoma najbolj legendarni Charlie Christian, omeniti pa je treba še Billyja Bauerja in francoskega cigana Djanga Reinhardta.

Bobnarji so seveda bili najbolj priljubljeni in znani. Najpopularnejša imena so Max Roach, Dave Tough, Jo Jones (nedvomno največji mojster z metlicami), Buddy Eich, Gene Krupa itd.

Brez števila je pianistov s klasično izobrazbo, ki so izvajali jazz, nad vsemi pa je bil

ustanavljati lastne orkestre. Od Bennyja Goodmana so se ločili Gene Krupa, Harry James in Teddy Wilson ter ustanovili lastne orkestre, ki pa so bili bolj »muhe enodnevnice«. Še najdlje se je oddržal Harry Jamesov orkester, ki pa je ostal le ljubeček posnetek swinga, čeprav so z njim sodelovali tudi jazz pevci Dick Haymes, Helen Forrest in Frank Sinatra. Teddy Wilson je pozneje ustanovil enega najbolj znanih sekstetov, Gene Krupa pa je v začetku imel orkester, v katerem sta sodelovala tudi trobentar Roy Eldridge in pevka Anita O'Day, pozneje pa se je popolnoma posvetil samo bobnarski šoli, ki jo je vodil skupno z Cozy Colom.

Iz te dobe moramo omeniti še dva orkestra, in sicer orkester Jimmyja Lunceforda in orkester Glenna Graya. Posebno Gray je bil znan po svojih vajah. Godbeniki so namreč dolge ure vadili ne le igranje, temveč tudi obnašanje na odru, kajti z vsem je bilo potrebno pritegniti publiko.

V tej dobi so prvič začeli sestavljati ankete ter izbirati najboljše glasbenike na posameznih instrumentih. Ravno ta izbira je vplivala na sestavo swing-orkestrorov. Naj omenimo najbolj znane glasbenike.

Med saksofonisti je najbolj znan eden izmed velikanov jazzu, Coleman Hawkins. Nje-

genialni pianist Art Tatum, ki je ustvaril enega najbolj značilnih swing stilov. Najbolj znani pianisti »klasiki« kot Sergej Rahmaninov in Vladimir Horoviz so hodili poslušati Tatumu in občudovali njegovo neverjetno tehniko. Nihče ni mogel niti približno zaigrati vsega tega, kar je igral Tatum. Poleg Tatumu je posebno pomemben pianist Earl Hines, ki je prvi uvedel tako imenovani »trobentarski« stil igranja klavirja ter s tem posnemal igranje najboljših pianistov tiste dobe.

Med pevkami tiste dobe moramo omeniti Mildred Bailey, Billie Holiday in končno odkritje bobnarja Chica Webba — Ella Fitzgerald, med pevci pa Frenka Sinatro, Joeja Turnerja, Dicka Haymesa in Jymmyja Rushinga.

Svoj višek je swing dosegel v letih 1940 in 1941, pozneje pa je začel odmirati, ker je nastopil nov stil jazzu — be-bop. V nekakšni obliki pa se je swing ohranil še do današnjih časov — to je tako imenovani rock n'roll, ki ima v sebi mnogo elementov swinga (predvsem živahen ritem) je pa v glavnem bolj njegova karikatura kot pa posnemanje.

MEIN KAMPF

Portret blaznega časa

Kot vsaka biografija, pričenja tudi ta film švedskega novinarja nemškega rodu Erwina Leiserja z rojstvom glavnega junaka in tudi konča s smrtjo — vendar ne z njegovo smrtjo, temveč s smrtjo milijonov ljudi, ki jo je zakrivila blaznost zapejanih in zaslepljenih pripadnikov ideologije nasilja, nečlovečnosti in uničevanja. Začetnik, glavni pobornik in simbol vsega tega je bil glavni junak tega grozljivega filmskega dokumenta — Adolf Hitler.

V prvi polovici skuša režiser pri sestavljanju dokumentarnih posnetkov, izrezkov iz filmskih tednikov in fotografij slediti svojemu »junaku« po človeški plati: vidimo ga kot otroka, kot mladeniča, vojaka, mladega politika — a tudi kot malce nespretnega, vsiljivo ambi-

cioznega, naivnega kričača demagoških parol, ki se primitivno smehlja zadovoljen nad svojimi uspehi. Toda potem kmalu zasenčijo ti uspehi vse človeško v njem: Hitler se spremeni v simbol poplave histeričnosti prvega navalala nacionalsocializma, ki ga dviga vedno višje in mu daje v roke vedno več moči. In potem sledi logična posledica blaznosti tistega časa: preganjanja Židov, priključitev Avstrije, okupacija Češkoslovaške in druga svetovna vojna z vsem uničevanjem, ki ga je prinesla s seboj.

Poleg posnetkov, ki jih je režiser mojstrsko izbral iz množice znanega filmskega materiala, najdemo v filmu tudi še nikoli objavljene privatne posnetke in kot najgrozljivejši dokument blaznosti tistega časa odlom-

ke iz filma, ki so ga v propagandne namene posneli nacisti sami v varšavskem Ghetu, ker so z njim hoteli dokazati svojo tezo o židovskem podčloveku. Toda film, ki je nastal, je bil tako grozen prav zaradi svoje dokumentarnosti, da so ga nacisti sami skrili v arhiv. Tako ves Leiserjev film z mojstrsko montiranimi posnetki toliko bolj obtožuje ne samo svojega glavnega junaka, temveč se njegovo gibanje, vso blaznost tistega časa, po katerem so ostale v koncentracijskih taboriščih po milijonih ljudi samo kupi odrezanih človeških las, iztrganega zobovja, zavrnjenih očal, otroških igrač...

In še nekaj je ostalo, kar film ves čas jasno govori, tako da tega skoro bi ne bilo treba poudarjati: »Kaj takega se ne sme več ponoviti!«

S HARASIEWICZOM PRI CHOPINU

kakih presenečenj niti v programskem niti v reproduktivnem pogledu. Za svoj koncert si je izbral dela, ki so največkrat izvajana, takorekoč popularna, katera pa — globlje poznavalce Chopina — niso ogrela.

V prvem delu koncerta je pianist presenetil s prefinjeno interpretacijo scherza v cis-molu op. 39, s katero je popravil dokajšnjo nesigurnost v izvajanju prvih treh skladb. Po odmoru je bila na sporedu slovita sonata op. 55 v b-molu, kateri je predosem manjkalo dramatične

napetosti in zlasti v počasnem stavku tudi poezije. Sledilo so tri mazurke, nato pa veličastna poloneza v As-duru op. 53, s katero pa ni povsem zadovoljil zahtevnejšega poslušalca.

Verjetno naš gost tokrat ni bil najboljše razpoložen, ali pa je bil preutrujen (od potovanja) in je zato prišlo do malenkostnih spodrsrlajev. Kljub temu pa je prejel za svoje izvajanje spontano priznanje poslušalcev, katero se je ob dodanem koncertu še stopnjevalo.

Ivo Meša

Egipt Al Azhar in ostale univerze

Egipt je ponosen na svojo univerzo Al Azhar, ki sodi med najstarejše šole na svetu, saj je bila ustanovljena leta 972. Al Azhar je blizu tisoč let služil šolanju mladih muslimanov, ki so študirali koran in islamsko filozofijo, delno pa tudi ostale vede, kakor so matematika, astronomija, medicina itd. Razen Al Azharja ima

Egipt še štiri univerze, in sicer v Kairu, Aleksandriji, Helio-polisu (ali po arabsko Eir Sam-su) in Asijutu.

Na kairski in ostalih egiptovskih univerzah študira kakih 60.000 študentov, od tega blizu 6000 študentov, ki naj bi napolnili praznine v potrebah dežele po novih ljudskih izobražencih. Kairska univerza je bila ustanovljena leta 1908, zgradili so jo skoraj izključno s prostovoljnimi prispevki državljanov, ki so hoteli s tem izpričati željo po neodvisnosti in odpor proti okupatorju. Odtlej se je kairska univerza razvila in ima zdaj 9 fakultet in 4 inštitute. Njena vloga v arabskem svetu je zelo pomembna, saj študira na kairski univerzi največji del arabskih izobražencev. V zgodovini boja proti britanski okupaciji so bili študentje te univerze zmerom na strani naprednih narodnih gibanj, zdaj pa se zbirajo okrog Nacionalne unije v želji, da bi se njihova domovina hitreje razvijala in napredovala.

Posamezne fakultete so začele delovati kot razne srednje in višje šole že v minulem stoletju, kakor na pr. medicinska, ki je bila leta 1827 medicinska šola za potrebe vojaških ranocelnikov in zdravnikov. Univerza v Kairu ima tudi svojo knjižnico s 300.000 zvezki, univerza v Aleksandriji s 100.000. Al Azhar pa z 78.000 zvezki, med katerimi je 22.000 dragocenihih starih rokopisov.

KINO Index

RESNICA, francoski film o problemu »prevarantov«, ki je posebno zanimiv v Franciji (problem namreč), izredno filmsko aranžiran, vendar upajmo, da dogodek ni tako obravnavan v resnici . . . . . 9 (+)

LJUBEZEN IN MODA, jugoslovanski film, malo komedijski, z nekaj znanimi solisti in ansambli jugoslovanske zabavne glasbe, Raf in Ckalja ter ostali humoristi in nekaj lepih nog 7

SLAD (na nekem reklamnem lepaku, ki je bil sicer napisan v slovenščini, smo videli »slatko«) KO ZIVLJENJE, Fellinijev italijanski predvsem reportažni film, z dokaj simboličnim uvodom, toda ne vedno v isti izražajni ravni, večsah malo premalo komentatorski (kakor simboli na nekaterih mestih) . . . . . 9 (+)

INDIJSKI NAGROBNI SPOMENIK, nadaljevanje Ešnapurskega tigre. Old Shatterhand se v Indiji srečno potolče z vsemi, zmaga, tokrat brez novih barvnih razglednic, zato 4

Kje se gibljema v prostem času?

Kako neprijetno je, če postane nekomu dolgčas. To ni le znak notranje osamljenosti, temveč prava podoba okolja, v katerem živi. Težko se je znajti in preganjati v sebi morečo praznino, ko narašča iz trenutka v trenutek, kakor da bi hotela preplaviti z nesmisлом.

Naravno je, da se človeški organizem in duša temu upirata. Marsikdaj se borba med smislom in nesmisлом odvijata ravno v javnosti, pred obličjem najrazličnejših dogodkov. Mesto bogate raznolikosti je množica, ljudje pa se zbirajo razen na delu, še v zabaviščih ali v kulturnih ustanovah.

Kje išče mladina zatočišče pred puščobo in dolgočasjem?

Pred kinom je vedno živo

Po gručah ljudi na pločniku pred kinom prav lahko ugotovimo, kako mnogo mladih ljudi išče zabave pri gledanju filmov. Film je posrednik smeha, solza, skrivnostnega in nestrpnega pričakovanja, pretiranih konfliktov s fantastičnimi zapleti ter na koncu pouka in resničnih umetniških užtkov. Po tri predstave v treh naših dvoranah sprejmejo dnevno okrog pet tisoč gledalcev. Če bi pa imeli na levem bregu še dvorano ali dve, bi seveda tolikokrat ne ostajali brez vstopnic, zlasti kadar si želimo ogledati kak posebno privlačen film.

Vendar si bomo morali počasi že privoščiti to razkošje, da bomo znali pravilno ocenjevati filme in na podlagi teh ocen braniti te ali one odlike. Skoro vsak film lahko nudi določenemu krogu gledalcev kaj posebnega, s čimer pač zadovoljuje njegove zahteve.

Prevodi: slabo

Posebno poglavje v našem predvajanju filmov so prevodi. Dober prevod je ne le veren prenos tujega besedila v filmu, ampak mora omogočiti primerne poglabitve in čustvovanje. Kdor je gledal filmsko realizacijo Hamleta, kjer smo v podnaslovih brali Zupančičev dramski prevod, bo s temi besedami gotovo soglašal.

Toda slabi, nesposobni in pogosto napačni prevodi niso vsa nesreča. Zadovoljni bi bili, če bi dobili vsaj slovenske prevode. Sedaj pa je stanje 3,5:1 v korist srbohrvaških prevodov. Vsak, ki čuti in ljubi materinščino, mora biti resno zaskrbljen. Ali tega res ne moremo preprečiti?

Potrebno je vedeti, da so naša kino podjetja že večkrat posredovala pri tistih distributerjih iz drugih republik, ki vztrajno pošiljajo filme s hrvaškimi prevodi, vendar do zdaj niso mnogo dosegla.

Filmski pouk je potreben

Film je danes prav tako proizvod zelo nezahtevne zabavne industrije, kot tudi umetniška ustvaritev. Da bi pa gledalec pravilno doumel smisel in namen filma, bi moral obvladati osnovna pravila vrednotenja filma.

Filmski krožki na šolah so sicer imeli to nalogo, vendar se doslej ne moremo hvaliti z uspehi, kot smo jih pričakovali. Največji dosežek je menda bil v predvajanju nekaj nekommentiranih predstav, s čemer pa seveda mladim gledalcem nismo posebno razširili filmske razgledanosti.

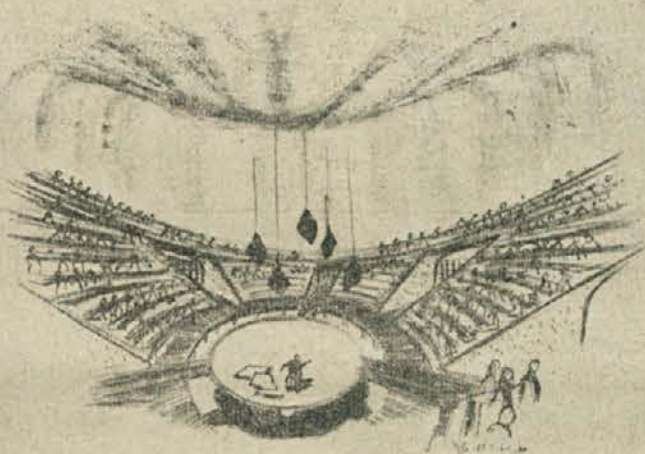
Pohvale vredne so mladinske kino predstave ob sobotah in nedeljah. Predavatelji se pa preveč omejujejo na statistične podatke o filmu, ne povedo pa, kakšno umetniško veličino smemo filmu pripisati in v čem je umetniški poudarek. Morda bi bilo dobro pokazati tudi primer prav posebno slabega filma in ga kritično »raztrgati«. Za to seveda potrebujemo sposobnih predavateljev, za katere pa verjamemo, da jih tudi imamo.

Manj za boginjo Talijo

Vprašajmo študente, če hodijo v gledališče! Dobili bomo zelo različne odgovore. Nekdo zamahne z roko, češ, saj nima smisla, drugi se pohvali, da je reden obiskovalec, nekdo se zopet potoži zaradi časa. Potem še povedo, da hodijo od časa

starinskih hišah ob Dravi. Nasprotno: prepričan se je, da je sousvarjalec velikega življenja, katerega spremlja v dogodkih v radiu in televiziji. Pokazati pa mu je tudi treba, da on sam, njegovo mesto in narod prispevajo enakovredno bogastvo v zakladnici svetovnega bogastva.

Zato bi naj naš »teater« ne ostajal — kljub omenjenim sredstvom — v senci gledališč iz večjih mest. Kako naj iščemo sorazmerje med ljubljansko dramo in mariborsko dramo, med ljubljansko opero in mariborsko! Kdo vse v Sloveniji in Jugoslaviji pozna naše mariborske igralce in kdo ne pozna imen, kot so: Sever, Souček, Miklavc, Potokar in drugi? Kdo ne pozna ljubljanske opere z imeni: Korošec, Brajnik, Vid-

do časa res v gledališče — če delo — vendar pogosto poudarjajo, da so navdušeni le nad dramo. So pa tudi taki, ki trdijo nasprotno. To je razumljivo.

Ali smo povsem zadovoljni?

Bilo bi napak, če bi kot ljubitelji gledališča ne smeli izraziti svojih pomislekov. S tem, da gledalec kritično ocenjuje svoj odnos do ustanove, kakršno je Slovensko narodno gledališče, aktivno poglablja medsebojno zvezo in s tem že vključuje v njegovo delovanje, saj je glasno povedan pomislek želja lahko velika pomoč pri dvigu kvalitete.

Gledališče v Mariboru ima bogato tradicijo in je v nekaj desetletjih dalo mnogo predstav, ki so tako ali drugače predstavljale kulturne vrednote v mestu ob severni meji. Prav tako so iz njega izšli mnogi nepozabni odrski liki. Po tej strani bi bili Mariborčani morda lahko zadovoljni. Toda v novejšem času ima ljudsko gledališče še večje naloge: kot kulturna ustanova mora z vsem svojim delovanjem postati obče ljudska last, mesto kulturnega izživljanja in zadovoljstva čim večjega števila ljudi.

Maribor je dobil vrsto višjih in visokih šol, pa tudi srednjih šol, ki jih doslej ni bilo. Občinstvo je zato iz dneva v dan bolj zahtevno. Izobražuje se iz knjig, preko radia in televizije. Zlasti zadnja je prinesla mnogo sprememb v umsko obzorje in dala veliko možnosti primerjave.

Mariborčan torej ni le mešan Maribora. Preko nevidnih kanalov in žic in magnetno-električnih gibanj je stopil v sredino svetovnega dogajanja. Tako mu ne gre samo mesto v

marjeva itd. In kdo pozna — z redkimi izjemami — mariborski operni ansambel?

Zal le mi Mariborčani. Mi poznamo Ljubljano, Maribor in ostali svet. Medtem ko drugi poznajo nas zelo malo, ali pa sploh ne.

Zakon o decentralizaciji se je dotaknil tudi tega vprašanja: kvaliteta v vsak kraj. A le v diskusiji. Pri nas se še vedno ni nič spremenilo, še vedno ni strahom pričakujemo premiere, ker ne vemo kaj se bo zaradi neakademske malomarnosti zgodilo, da ne bo tako kot si želimo.

Zakaj ni gostovanj SNG iz Celja in Ljubljane

Kako drugače bi bilo, če bi lahko od časa do časa prisostvovali gostovanju poklicnih in amaterskih skupin iz Celja in Ljubljane ter drugod. Ker se to ne zgodi, tudi ne moremo gledati vrhunskih igralcev in občudovati njihove igre. Prisiljeni smo, da se zadovoljujemo z domačimi razmerami, ki vendar niso vselej na višku. Ljubljanska drama in opera imata vrhunske umetnike. Maribor je le za tretjino manjši, a... Ampak to je tradicija, zastarela, zakrnela.

Nikjer ni zapisano, da se ne bi smel tudi Maribor razviti v samostojno kulturno središče. Mar je ob tolikem denarju (industrija) vprašanje denar?

Tudi plešemo radi

Današnji družabni ples je zabavna igra, ki se je razvila vzporedno s človekom. Ples je bil prvi zavestni izraz umetniškega upodabljanja in tako ni čudno, da se je človeško telo, utrjeno od vsakodnevnega napora, spraščalo v gibih, ki so posnemali najrazličnejše pojave in gibanja, pa tudi pretekli trud. V njem so torej tudi elementi dela, ritem dnevnega življenja in odraz razvoja in tudi civilizacije in kulture. S tem pa se je začel deliti v izrazni, umetniški, družabni in zabavni ples.

Družabni ples se je razvijal seveda v svojo smer in je poleg prirodne potrebe po plesnem izživljanju zahteval tudi določeno družabno uglednost in spretnost. V našem času je že vsakomur težko, če se znajde v okolju, kjer bi se moral znati pravilno »zavrteti«, pa tega ne zmore.

Pred časom smo preganjali »divja« plesišča ala Ruška cesta in tako se je zgodilo, da so naredili tistim plesom onstran Drave konec. To je bilo zaradi razmer, ki so se tam razvile, tudi pravilno. Toda tedaj se nihče ni vprašal, zakaj je prišlo do stvari, ki so šle preko meja družabnosti, čeprav je odgovor zelo enostaven: mladi plesalci niso našli poti, ki bi jim omogočala normalno izživljanje v plesu in so se zato vdajali bučnemu divjanju.

Plesni učitelji mnogokrat tožijo, da na sploh slabo plešemo, in navajajo, da je ves njihov trud brezploden, kajti od tega, česar so se učili mladi ljudje v tečajih jim ni ostalo mnogo v spominu. To je morda res. Toda ples je vendarle proizvod doživljanja in sprostitev! In zato ugotavljamo, da je v današnjem plesu preveč zgodovine, s katero smo že zdavnaj obračunali. Ali sta potrebni četvorka in poloneza?

Tudi družabni ples naj postane umetnost, kjer se bo lahko izživil vsak posameznik, seveda v okviru določenih zakonitosti. Plesni tečaji bi naj bili torej zato, da bi začetnik dobil v njih osnove, na katerih bo gradil svet svoje fantazije in izvajanje.

Vsaka dobra improvizacija je plod skladnosti duše in telesa, zato ne smemo pozabiti, da je ples poseben izraz simpatij do partnerja. Če izključimo erotično zblíževanje, je to pravzaprav sestanek pod reflektorji, kjer se kažejo gracioznost naših simpatij in konture našega duševnega bogastva.

Končno še to: v razmerah, v kakršnih plešemo mi, bomo težko uresničili naša hotenja. Morda bi bilo pravilno, da bi plesne sekcije začele razmišljati o zabavnih večerih v klubih, kjer bi načrtno skrbeli za naravni razvoj družbene plesne umetnosti. Če je posredi vprašanje prostorov, — in to brez dvoma je — bi bil pač že čas, da se Maribor poteka na svoje industrijske prsi in pociodi malo srčne krvi za naše ljube domače razmere. Kdaj bomo to dočakali?

Povedal sem le nekaj stvari, ki niso opravičile svojega poslanstva in ki ne opravljajo svojih nalog v sedanosti. Tudi sem zanemarjal pohvale (Zal je teh manj), to pa zato, da se ne bi mogli na njih še nadalje oslanjati. Kajti navada, da drug drugega hvalimo, je povročila že marsikatero bridkost.

In vendar moramo s časom v korak. Ne vzklikajmo, da je človek proo, pri tem pa nanj pozabljam! Ne pozabljam, da je človek zidar in stanovalec družbene nadstabe hkrati.

Martin Prašnicki

DENAR

Prečital je pismo. Še vedno stari duhoviti Miha. Spomin mu je ušel leto dni nazaj, ko sta bila še sošolca, pozneje pa skupaj v službi. Velikokrat sta skupaj popivala. Nikoli mu ni bilo žal denarja. Bil je odkrit fant. Mnogo je tudi kadil. Le kako se počuti sedaj, ko mu primanjkuje cigaret? Popraskal se je po glavi, pomislil nase in vojaščino, ki ga še čaka. Tudi eno leto je dolgo, si je dejal.

Drugega dne mu je med predavanjem odpisal. Lepo bi bilo, če bi mu postal nekaj denarja, je pomislil. Vojaki nimajo dosti denarja, enako kot študentje. Obrnil se je k sosedu in ga prosil, da mu posodi pet sto dinarjev. Nimam, samo tri sto. Dobro. Sposodil si je denar in ga priložil v pismo.

»Komu si pisal?« ga je vprašal kolega.

»Miheu! Postal sem mu nekaj denarja.«

»Koliko?«

»Tri sto dinarjev.«

Kolegove ozke ustnice so se raztegnile v činični smeh.

Domišljavec, je siknil skozi zobe in odnesel pismo v nabiralnik, ki je bil pritrjen pri vohodu šole.

Ura je bila deset. Nekdo je še vedno pomival posodo, pod kotli je prasketal ogenj, dežurni je pojasnjeval skupini vojakov, kaj morajo počistiti v jedilnici.

»Prekleta zelje!« je mrmral predse in gledal kup zelja, ki ga že gledam in še eno leto se ga ne bom rešil. Človek bi se zaklal. Zopet polži! Nesnaga, ven z njim, juha ni dobra, če je preveč maslna! Kako velike glave in največ polžev je na njih!«

»Duro, daj mi jednu cigaru!«

je zaklical kuharju na drugi strani kuhinje.

»Nemam više, častna mi riječ!« je odgovoril kuhar.

Cigan! Predvčerajšnjim je dobil paket in cigarete. Le počakaj, da bo mati prodala telico! Že ko sem bil doma, je bila tako lepa. Zasadiš je nož v rob mize in se zagledal v zelje.

Nekoliko kasneje je prišel k njemu dežurni: »Slovenec, dobio si poštu.«

Presenečen je vzel pismo in ga odprl.

»V začetku... dobro... in Tebi... pošiljam... pozdrave... podpis!«

»Ho, ho, tri sto dinarjev! Od kar ga poznam, je vedno skuhal kakšno neumno.« Sedel je zopet na klop in nadaljeval s čiščenjem. »Mogoče dobim tudi od matere ta teden denar,« je pomislil.

»Prek... o pardon, gospod polž, neuniformiranim osebam je prepovedan vstop v vojaške prostore.« Doignil ga je na konic noža in ga vrgel v kanto za smeti. Dado

VIŠJA PEDAGOŠKA ŠOLA – PRVI DIPLOMANT – GLASBENI ODDELEK

Albin Horvat: Za seboj imam 64 let

bil sprejet kot absolvent, ker sem bil že več kakor petnajst let predmetni učitelj. Za seboj imam 64 let in osebo mi je bil študij v breme. Tako sem težko čakal, da diplomiram. Prvega dne sem presenečen opazil, da so postali moji kolegi nekateri, ki sem jih — devet let sem bil pomožni inšpektor za glasbo — že inšpiciral. Februarja smo začeli s tečajem, ki smo jih imeli tudi junija. Ti šestdnevni tečaj — po osem ur na dan — so bili precej naporni. Prvotno sem domneval, da bom lahko junija diplomiral, toda dvajset izpitov je zahtevalo več časa. Zrtvovati sem moral tudi počitnice. Diplomsko nalogo sem dobil na koncu avgusta. Končno sem dosegel svoj cilj prejšnjo sredo kot prvi diplomant na oddelku za glasbo. Štiri dni pred menoj so prvi kolegi že diplomirali na oddelku za gospodarskotehnični pouk. Seveda ni potrebno poudarjati, da so bili kriteriji za nas starejše povsem enaki kot za mlajše kolege.

Omenili ste tečaje. Ali so ti v celoti zadostovali?
Ne. Za nekatere predmete smo profesorje še posebej naprosili za dodatna predavanja. Na našem oddelku predvsem za harmonijo in kontrapunkt ter glasovno izobrazbo.
Kje ste uslužbeni in kaj menite o odnosu služba — študij — prosti čas?
Bil sem že upokojen, a sem se zaradi materialnih razmer reaktiviral. Poučujem na Cankarjevi šoli. Proste časa pri izrednem študiju pravzaprav sploh ni. Pred diplomo ni bilo časa za beletristiko, dnevni tisk, sprehode... Čeprav sem dve tretjini snovi obvladal že prej, mi je vendar ostala tretjina narekovala resno in vztrajno študiranje. Skoraj da sem moral računati z vsako minuto.

Ali vam je bila praksa v znatno pomoč?
Ze. Vendar je bilo to bolj neka individualna zainteresiranost ob praksi, ki mi je pripomogla, da sem se dosti naučil. Vse to sem sedaj krepko dopolnjeval

in ob poglobljanju v študij našel v njem določeno zadovoljstvo in pripravljenost na izpite.

Vaš uspeh priča o prizadevnosti in poletu. Kaj menijo o tem vaši bližnji?

Prijatelji in znanci pravijo kratko in jedrnat: »Jaz se česa takega ne bi lotil.« Moj sin, ki študira elektrotehniko v Ljubljani in je tudi že absolvent, me je seveda spodbujal: »Kar dalje!«

Kako gledate na problematiko izrednih študentov, ki stanejo izven Maribora?

Vsak posamezen primer je nekako problem zase. Pri nas preboredejo te težave običajno na ta način, da prihajajo po svojih možnostih v študijsko mesto na tečaje in tu in tam na predavanja. Sploh pa je tu potrebna še posebna mera volje in marljivosti.

Ali je bila kakšna specifična zanimivost na izpitih?

Izpit iz izobrazbe glasu: med drugim prikazati kultiviran glas in interpretirati.

Najtežje?

Kontrapunkt in harmonija. Na bolj ali manj konkretno in obenem malce indiskretno vprašanje o uspehu na izpitih, nam je v svoji značilni skromnosti odvrnil samo: »Hvala, je šlo.« V njegovem indeksu pa se v razpredelku »Podatki o izpitih« blestijo skoraj izključno le številke devet in deset.

Kateri instrument igrate?

...Nisem dober goslač, le amater s pridnostjo. Odkar imam iz posojilnice klavir, mi pride seveda zelo prav.

Morda tudi komponirate?

Deloma. Eno najlepših partizanskih pesmi — Konjuh plavino — sem harmoniziral v večjo skladbo. Moje nagrobnice pojejo po vsej Sloveniji.

Na področju zborovodstva?

Moj pionirski zbor je bil več kot deset let okrajni prvak. Obširnost urnika in razni krožki onemogočajo kvaliteto, ki še vedno zahteva stalno delo. Na Taboru vodim moški in ženski zbor. Mešani zbor mi ne uspe, ker nimam kvalitetnega zbor-

rovskega materiala. Letos nameravamo spet prirediti samostojni koncert.

Vaš konjiček?

Šah.

Ali bo po vašem mnenju Botvinik ob naslednjem dvoboju še ostal na šahovskem tronu?

V dvoboju s Taljem nas je presenetil. Nedvomno je silen igralec. Vendar nima več tistega vzgona in to se mu utegne v bodočnosti usodno maščevati.

Vaše mnenje o podelitvi Nobelove nagrade Andriću?

Bral sem Traviško kroniko in Most na Drini. To veliko priznanje je Andrić zaslužil.

Česa si želite v mariborskem kulturnem življenju?

Novo gledališko hišo. Kot dirigent našega zbora pa kulturni dom na Taboru.

Kaj menite o formiranju mariborskega študentskega pevskega zbora?

Tu je treba stalne linije in izrazite vztrajnosti. Ljubljanski študenti so odlični. Če niste preveč okupirani s študijem, bi šlo. Zakaj ne?

Vaši načrti za bodočnost?

Počasi v pokoj.

Pred intervjujem, ko nismo poznali njegove vitalnosti in njegovega življenjskega in poklicnega elana, bi mu to mogoče še verjeli...

Bili smo na VPŠ

Višja pravna šola je namenjena predvsem izrednim slušateljem, kar se vidi že po sami razporeditvi predavanj. Predavanja se namreč začnejo ob 15.15 popoldne. Slušatelji prihajajo iz različnih poklicev, da bi izpopolnili svojo strokovno izobrazbo: iz gospodarskih organizacij, sodišč, občin, bolnišnic, TNZ itd. Pri študiju jim mnogo pomaga že pridobljena praksa, v čemer so na

boljšem od tistih rednih slušateljev, ki prihajajo iz gimnazije.

Zato obstoja več upravičenih razlogov. Mnogo izrednih slušateljev sploh ne prebiva v Mariboru, tako da se sem pripeljejo le na izpite. Ti slušatelji so največ iz raznih krajev Slovenije, ostali pa iz Hrvatske, manj iz ostalih republik. Ti torej predavanj sploh ne obiskujejo.

Nekoliko drugače je z izrednimi iz Maribora in bližnje okolice. Ti prihajajo na predavanja od časa do časa, nekateri več, drugi manj, kakršno je pač njihovo prizadevanje. Mnogim tega ne dopušča zaposlenost, ali pa so po delu preveč utrujeni, da bi prišli na predavanje. Zdi se, da so od vseh najbolj vztrajne ženske. Te so v stalnem službenem razmerju in imajo poleg tega še družino. Ena od njih, ki je najbolj vneta, to je naša Slava, je večkrat s vprašanji skoraj spravila v zadrego dr. Bajta.

Opazila sem tudi, da je pri ženskah tudi način učenja drugačen kot pri moških. Večina si vzame nekaj dni pred izpiti dopust. Ženske se pripravljajo večinoma v krožkih, kjer snov izredno hitro predelajo. Može pa se čutijo mnogo bolj samostojni, zato študirajo vsak zase. Mogoče je ravno preveč samozavesti pri učenju (ali zaradi položaja v službi) škodilo nekaterim, da jim je prvič na izpitih spodletelo. Mnogo je tudi takšnih, ki jim učenje nič kaj več ne gre, in se morajo za izpite potruditi kar dvakrat ali še več.

Na sploh je uspeh izrednih slušateljev zadovoljiv, povprečne ocene so celo višje kot pri rednih. Res pa je, da jih je skoraj polovica odpadla. Vsi soglašajo v tem, da je za zaposlenega izredno težko polagati izpite v skupinah dva ali tri.

Alenka Košak

Mnogo poklicanih - malo izvoljenih

Vse mariborske višje šole omogočajo za razliko ostalih visokih šol v naši državi sorazmerno velikemu številu zaposlenih ljudi izreden študij na visokošolskih zavodih. Tako je v Mariboru izredno vpisanih približno tisoč štiri sto študentov, rednih pa celo manj. Na višjih šolah, kjer imajo malo praktičnih vaj in razpolagajo z dovolj učbeniki in skripta, še nekako gre. Izredni slušatelji lahko prihajajo polagati izpite takrat, ko naštudirajo določeno snov.

Na VSS je stvar nekoliko drugačna. Sam študijski program je precej »natlačen«, poleg tega pa je veliko praktičnega dela. Lani je bilo v prvi letnik Višje stomatološke šole vpisanih dvaindevetdeset izrednih slušateljev. Nekaj jih je takoj odpadlo, tako da vodi uprava šole v evidenci sedaj še štiriindevetdeset slušateljev. Tisti izredni slušatelji, ki stanejo v Mariboru in so s praktičnim delom lahko hodili v korak z rednimi študenti, so imeli precej olajšano delo. Za zunanje pa je bil organiziran štiriindevetdeset dni seminar, kjer so morali predelati teorijo in prakso obenem. Čeprav je

Višja stomatološka šola dovolila izrednim vpis samo s prvo skupino izpitov v drugi letnik, to je s fiziko, kemijo in biologijo (brez normalne morfologije, ki obsega anatomijo, histologijo in osnove embriologije), je bil rezultat zelo slab: od štiriindevetdeset izrednih slušateljev se jih je v drugi letnik vpisalo osemnajst. Nekateri izmed teh so uvideli, da je izredni študij izredno težak in naporen ter so se v tretji semester vpisali redno. O tem, zakaj se je vpisal redno, nam pravi tovariš Koloman Prelec takole: »V prvi letnik VSS sem bil vpisan kot izreden študent. Študij mi je znatno olajšalo priznanje izpitov fizike, kemije in biologije iz študija na visoki šoli v Zagrebu. Ostala mi je torej iz prvega letnika le normalna morfologija. Tako sem imel v začetku šolskega leta precejšnjo časovno prednost. Kljub temu sem začel sistematično študirati. Zal, me je terenska služba mnogo ovirala. Razen tega mi delajo težave pri učenju: dobiti potrebne učbenike.

V juniju je šola pripravila za izredne slušatelje 14-dnevni seminar in vaje. Tu sem se

prvič srečal s povsem novim predmetom za mene, predklinično protetiko. V kratkem času sem moral dojeti teoretično in praktično bistvo predmeta. Posebne težave mi je delalo praktično, ročno delo, njegova točnost. Na zaključku vaj sem sprevidel, da tega predmeta kot izreden slušatelj ne bom zmogel. To je bil povod, da sem se odločil za redno študij.

Mnogo lažje je tistim izred-

Vaje na VSS

Številnim letošnjim proslavam v počastitev dneva vstaje in 20. obletnice revolucije se je pridružil tudi KMS z ljubljanske univerze, ko je med počitnicami izvedel I. partizanski pohod po poteh pohorskega bataljona. Akcija je v polni meri dosegla svoj cilj: udeležencem je omogočila natanko spoznati pot junakov severne Slovenije, počastiti njihov spomin, izkazati jim spoštovanje in proslaviti njihov spomin. Partizanski pohod je v mnogih stvareh simboliziral legendarni pohorski bataljon, saj je bil njegov formacijski sestav isti: 104 udeležencev iz vrst delavske, kmečke, srednješolske in študentske mladine iz vseh krajev Slovenije; mladinci so tudi nosili različne vrste pušk in ob improviziranem spopadu z gojenci predvojaške vzgoje iz Slov. Bistrice so zapeli na bojišču pri Treh žeblih isto pesem kot junški borci pred osemnajstimi leti...

Pokrovitelj pohoda je bil generalni podpolkovnik Stane Potočar-Lazar, v imenu katerega je mladinsko-studentski bataljon vseskozi spremljal podpolkovnik Miha Butara-Aleks, bivši politkomisar XIV. divizije, ki nosi mnogo zaslug, da je ta pohod tako lepo uspel.

Bataljon je krenil iz Maribora do Slov. Gradca s kamioni in se vmes ustavil v Radljah ob Dravi in v Dravogradu. Prvi dan pohoda je zahteval 20 km strme hoje: Slovenj Gradec — Pavčkove bolnice — Partizanski dom — Ribniška koča. Nepozabno je bilo za vse udeležence srečanje s partizansko mamico — Pavčkovo materjo — pa tudi nadvse zanimivo pripovedovanje domačina Antona Britovška-Propagande na kraju pohorske partizanske Pavčkove bolnice.

Drugi dan so udeleženci prehodili partizansko in ne običajno planinsko pot od Ribniške koče preko Velike Kope, Rogle, Peska do Osankarice. Neugodno jih je presenetil dež, ki je padal štiri ure, vendar ni nihče prekršil povelje štaba, da je treba pot nadaljevati in s tem varovati smisel pohoda po poteh pohorskega bataljona.

Po poteh Pohorskega bataljona

Tega dne je prišla do izraza globoka zavest in discipliniranost naše mladine, o čemer se je pohvalno izrazil tudi t. v. Franc Zalaznik-Leon, spremljevalec pohoda in preživel borec pohorskega bataljona, z besedami:

»Zelo sem srečen, da gledam navdušenost te mladine...« Pri Treh žeblih je po improviziranem spopadu, ki ga je odlično in strateško pripravil narodni heroj tov. Janez Hribar, sodelovalo v veliki komemoraciji poleg udeležencev pohoda in 150 gojencev predvojaške vzgoje tudi precej tabornikov, ki so tisti čas taborili na Pohorju. Zvečer so ob tabornem ognju na Osankarici govorili narodni heroj Janez Hribar, predstavnik ZB NOV Slov. Bistrice Radko Bosančič, podpolkovnik Miha Butara-Aleks, Franc Zalaznik-Leon in štabovci »mladega« pohorskega bataljona. Kmalu je nastalo pravo

partizansko vzdušje, kateremu ni manjkalo tudi razvedrila in šal.

Dan vstaje, 18. julij, ali zadnji dan pohoda je bil zaradi trdovratnih žuljev in dolge poti od Osankarice preko Sumika do Ruš zelo naporen. Toda ta dan je bil tudi zelo pester, posebno še, ko sta prišla bataljonu naproti predstavnika ZB NOV Ruše Jože Gasperič, ki nam je namreč med potjo do Ruš pokazal precej važnih postojank, zatočišč in točk pomembnih v NOV! Po lepo pripravljenem sprejemu je sledila komemoracija, ki so jo izvajali ZB NOV Ruše, godba na pihala in recitatorji iz vrst pohorskega bataljona KMS. Se istega dne se je bataljon poklonil spominu padlih talcev pri spomeniku v Sodni ulici, položil tam lep venec in pripel na prapor, okrašen s spominskimi zastavicami občinskih odborov ZB NOV Dravograd, Radlje

ob Dravi, Slovenj Gradec, Slov. Bistrica še eno zastavico: poklon občinskega odbora ZB NOV Maribor-Center.

Da je prvi partizanski pohod KMS tako uspel, imajo mnogo zaslug občinske in terenske organizacije ZB NOV Maribor-Center, Radlje ob Dravi, Dravograd, Slov. Bistrica, Ruše, Maribor-Tabor, Oplotnica, Maribor-Studenci, JLA, okrajni odbor SZDL in okrajni komite ZKS. Pa še nekomu gre velika zahvala: požrtvovalnosti, discipliniranosti, tovarištvu in samopremagovanju udeležencev pohoda.

Vse pogosteje namreč nasploh ugotavljajo, da sedanja mlada generacija rada zahaja na pot pomehkuženja in da je celo premalo ideološko aktivna. Toda s to akcijo je KMS dokazal, da to ni res! Nova odbora KMS in odbor mariborskih visokošolskih zavodov ZŠJ lotita se organizacije tega več-

jega partizanskega študentskega pohoda po poteh pohorskega bataljona!

Da bi tudi drugi mladinci imeli priložnost spoznati pot naših vzornikov borcev, bi bilo prav primerno, da bi tudi drugo leto bila akcija PARTIZANSKI POHOD PO POTEH POHORSKEGA BATALJONA med nalogami ljubljanskih študentov. Se bolje bi izzvenela, če bi jo priredili skupno z mariborsko študentsko organizacijo in to morda po predelu Saleške in Mislinjske doline (Razbor, Uršlja gora), kjer je bilo zbirno področje I. pohorskega bataljona, v katerega so se pozneje združile pohorska, revirska in savinjska četa. Osrednja točka bi potem takem bila Graška gora, kjer se je proslavila tudi slavna XIV. divizija in enote IV. operativne cone.

Smiljan Pušenjak

IAESTE — AIESEC — ZA SEDAJ NAM NEDOSEGLJIVA

IAESTE — mednarodno združenje študentov tehnike in AIESEC — mednarodno združenje študentov ekonomije, sta organizaciji, ki si prizadevata uresničiti mednarodno izmenjavo študentov — praktikantov in delujeta preko nacionalnih komitejev s sedežem v Beogradu. Po statutarjih pravilih teh mednarodnih organizacij imajo naše šole vse potrebne kvalifikacije za pridobitev članstva, vendar so težave pri dodelitvi praktikantskih mest, ki jih določajo letne konference vseh nacionalnih odborov, ki pripadajo omenjenima organizacijama. Na teh konferencah delegacije izmenjujejo praktikantska mesta in so zato naši nacionalni komiteji odvisni od ostalih komitejev. Pri nas se je ustalilo načelo, da imajo pravico odhajati na prakso v tujino le študentje 3. oziroma 4. letnika in so tako vsa dodeljena praktikantska mesta razdeljena med študente omenjenih letnikov v naših univerzitetnih centrih. Iz tega je razvidno, da trenutno ni nikakršnih možnosti za vključitev v omenjeni organizaciji. Od kongresa ZŠJ pa pričakujemo, da bo razpravljaj tudi o teh vprašanjih in sprejel primerne zaključke. Naše sodelovanje z inozemstvom bomo zato omejili sedaj na naša lastna prizadevanja in možnosti, kar pa bo predvsem odvisno od naše iznajdljivosti in prizadevnosti. Pozivamo vas zato k sodelovanju v mednarodnih komisijah vaših združenj in pa v komisiji odbora.

F. V.

OD VSEPOVSOD

Iz Zagreba

Najstarejša Višja pedagoška šola (obstaja že 42 let), bo letos začela odmirati, saj ima samo še dve generaciji »starih« študentov. Seveda ne bo nehala delovati, ampak bo prerasla v Pedagoško akademijo. Letos je zabeležila nepričakovano velik vpis — preko 300 študentov. Največ zanimanja je za skupino matematika-fizika, zemljepis-zgodovina in biologija-kemija. Ruščino so vpisali samo trije študentje...

Stomatološki oddelek zagrebske Medicinske fakultete se letos odvaja v samostojno fakulteto. Nova visoka šola bo imela tudi zavod za preventivno in otroško stomatologijo, ki ga doslej ni bilo. Zaradi izrednih potreb po kadrih bo študij trajal samo 8 semestrov namesto do-

sedanjih 12, hkrati pa so letos odprli tudi nove dvoletne Višje stomatološke šole v Splitu, na Reki in v Osijeku.

Iz Kragujevca

V Kragujevcu, ki ima že okoli 1600 študentov, delujejo Strojna in Ekonomska fakulteta ter Pedagoška in Tehniška višja šola. Prvi dve se borita z vprašanjem prostorov za predavanja itd., medtem ko se bo decembra Višja pedagoška šola vselila v novo, moderno stavbo. Zanimivo je, da ima ta šola neizkoriščene kapacitete: na skupino matematika se je vpisalo n. pr. samo pet slušateljev prvega letnika. Hude probleme postavlja pred mladi študentski center vprašanje stanovanj za študente. Doma nimajo, cena privatnih sob v povprečju dosega vsoto 4000 dinarjev.

KOŠARKARJI OLIMPIJE TRETJIČ DRŽAVNI PRVAKI

Sedaj pa z Realom...

Studentje-košarkarji ljubljanske Olimpije so letos tretjič osvojili naslov košarkarskega prvaka Jugoslavije. To je vsekakor izredno velik uspeh, kajti konkurenca v zvezni ligi je bila letos zelo huda, razen tega pa so bili ljubljanski študentje osamljeni v borbi proti srbskim, hrvatskim in bosanskim ekipam, ker so se morali boriti brez pomoči drugega slovenskega predstavnika.

Toda Olimpija je uspela! To je bila zasluga kapetana državne reprezentance Iva Daneva, visokih srednjih napadalcev Dermastije, Millerja, Jelšnikarja in Logarja, odličnega diri-

genta Kandusa, drobnega Lokarja, učinkovitega Kaplja in borbenih igralcev Vrhovca, Povža in drugih. Vse pa je v najtežjih trenutkih vodil z akademsko spretnostjo in znanjem inž. Boris Kristančič. Za vsako tekmo — bilo jih je kar osemnajst — je pripravil posebno taktiko, ki so jo igralci do zadnje pičke izpolnili. Posebno taktiko je pripravil za Korača, posebno za visoka srednja napadalca Lokomotive Petričevića in Kovačiča in druge. Le proti hitrim igralcem iz Zadra igralci Olimpije njegovih zamisli niso izpolnili.

Prvo mesto v elitni družbi najboljših jugoslovanskih košarkarjev so si ljubljanski študentje priborili z veliko truda. Trenirali so vsak dan, pred odločilnimi srečanji celo dvakrat na dan. Uprava kluba je za igralce uvedla strogo disciplino, na tekmah pa so se borili do zadnjih moči. K temu pa moramo še dodati, da igralci niso pustili vnevar študija.

Tako je trener inž. Boris Kristančič že pred dvema letoma diplomiral, kljub temu da je bil vrsto let »prva violina« Olimpije. Lani je diplomiral Mariborčan Bajec, letos pa še Marijan Kandus.

Kot državnega prvaka čakajo Olimpijo še letos izredno težke tekme v tekmovanju za pokal evropskih prvakov. Tokrat imajo ljubljanci možnost visoke uvrstitve, saj jim je bil žreb zelo naklonjen. V prvem kolu se bodo namreč sestali z avstrijskim prvakom, v drugem pa z nemškim. Kakovost avstrijske in nemške košarke pa je precej slabša od naše. V četrtfinalu pa bo naš nasprotnik brčkone španski klub Real iz Madrida. Tekma s Spanci bo zelo težka, saj nastopajo v njihovi ekipi nekateri odlični ameriški košarkarji. Razen tega pa lahko pričakujemo, da Spanci, podobno kot nogometaši njihovega kluba, ne bodo varčevali z denarjem in kupili v inozemstvu še nekaj odličnih košarkarjev. Mednarodna košarkarska zveza in tekmovalna komisija pokala evropskih prvakov je namreč na zadnjem sestanku sklenila, da lahko tuji igralci nastopajo v novem moštvu že po osmih dneh.

Dobri košarkarji in dobri študentje • Ugoden žreb v tekmovanju za pokal evropskih prvakov • Prihodnje leto brez Daneva in Kandusa

Dirigent in realizator: Ivo Danev

Kako pa bo drugo leto? Brčkone bodo morali spomladi obleči vojaško suknjo Danev, Kandus, Bajec in Dermastija. Olimpija bo torej zelo oslabiljena, zato se bodo morali ostali igralci potruditi, da po uspešnem letu Olimpija ne bi pristala na začelju, ali pa se morda celo poslovila od lige. Ver-

jetno do tega ne bo prišlo, ker sta nova člana zvezne lige Mladost iz Zagreba in Željeznica iz Sarajeva preslaba za resnejše borbe v zvezni ligi. Nekateri celo menijo, da bosta ti dve ekipi rezervoar ostalim ekipam pri nabiranju razlike v koših.

M. M.

Inž. Boris Kristančič

Jugoslovanska mladina obiskala

mednarodno delovno brigado v ZAR

Že nekaj let vlada tradicija, da se mladina Združene arabske republike udeležuje naših delovnih akcij. Vsako leto najdemo v sklopu mednarodnih delovnih brigad na avtomobilski cesti čisti mnogo mladincev iz ZAR. Prav tako je že nekaj let praksa, da tudi naša mladinska organizacija pošilja vsako leto nekaj svojih članov na delovne akcije v ZAR. Namen teh izmenjav ni samo opravljanje dela, marveč predvsem medsebojno spoznavanje, izmenjava mnenj, spoznavanje oblik dela mladinskih organizacij in drugo.

Letos je naša delegacija štela dvajset članov iz vseh naših republik. Delegacija je odpotovala iz Beograda z letalom v Kairo petnajstega avgusta. V Kairu je doživela prisrčen sprejem. Na letališču so jo sprejeli člani vrhovnega sveta mladine Združene arabske republike. Po svečani večerji so delegati drugo jutro odpotovali iz Kaira v Baltim. Avtomobilska cesta, ki jo gradi arabska mladina, vodi iz Baltima ob Sredozemskem morju v El Mahala El Kobro.

V kampu se je zbrala mladina iz devetnajstih različnih držav. Iz Evrope sta prispeli zahodno-nemška in naša delegacija. Delo na cesti je trajalo štirinajst dni. Delovni čas je znašal dnevno šest ur in delo ni bilo prenaporno. Problem za naše delegate je predstavljala edino voda, ki je popolnoma topla, saj polagajo vodovodne cevi v vroč puščavski pesek. V taboru je bilo okoli tri sto dvajset brigadirjev.

V prostem času so prirejali medsebojna športna tekmovanja, v večernih urah pa so imeli politične seminarje. Na teh seminarjih so predelovali aktualne teme iz svetovnega dogajanja in mladinske probleme posameznih delegacij. Seminarji so potekali v dveh jezikih: angleškem in arabskem. Ob koncu vsakega seminarja so sprejeli resolucijo.

Zivljenje v taboru se je odvijalo v lepih barakah. Posamezne barake so tekmovale med seboj pri delu na cesti. Najboljša baraka je vsako jutro dvigala zastavo. Zaključek dela po štirinajstih dnevih je bil svečan. Proslave se je udeležil minister za prosveto in najboljšim razdelil diplome in odlikovanja. Vsi člani naše delegacije so dobili pohvale in odlikovanja.

Po vrnitvi v Kairo jih je sprejel eden od članov Vrhovnega sveta mladine ZAR. Med drugim jim je razložil tudi sestavo njihove mladinske organizacije. Do leta 1952, ko je v Egiptu revolucija pometla s

starim Farukovim režimom, je bilo v Egiptu šest glavnih po-

litičnih strank. Vsaka od teh je imela svojo politično usmer-

jeno mladinsko organizacijo. Te organizacije niso imele med seboj nobene povezave. Po revoluciji je bila ustanovljena enotna mladinska organizacija. Vrhovno telo je Vrhovni svet, ki je obenem tudi organ vlade. Ta ima tri pododbore, ki odgovarjajo našim republikam CK, LMJ. Vseh teh pododborov ima devet komitejev: za zdravje, šport, delovne akcije itd. Nadalje imajo okrožne, mestne in krajevne organe, ki bi približno odgovarjale našim adekvatnim komitejem. Član mladine postane vsak, ki je izpolnil šestnajst let. Ločijo pa posebne sekcije za delavsko, srednješolsko in študentsko mladino, ki delujejo vsaka za sebe.

Naša delegacija si je ogledala še Kairo, Aleksandrijo, Suez, Port Said in nekatera druga mesta.

IZ PREKMURSKÉ METROPOLE

Prekmurje je bilo v preteklosti dolga leta le slabo povezano z ostalo Slovenijo. V letih po osvoboditvi pa je doživelo nagel gospodarski in politični vzpon. Vendar mu daje zgodovinska dediščina še vedno svojevrsten pečat. Pred vojno je imela Murska Sobota samo gimnazijo, v zadnjih letih pa dobiva murskosoboški okraj, v skladu z naraščajočimi potrebami, vedno več srednjih strokovnih šol. V kratkem času so vznikle: učiteljske, dve ekonomski šoli, gospodinjstva, srednja telovadna, medicinska, srednja tehniška šola in druge.

Kakor drugod po Sloveniji je tudi murskosoboška gimnazija pričela z novim načinom opravljanja zaključnih izpitov. Vendar je videti, da so v Murski Soboti pomislili na nekaj, kar so ostale srednje šole splošnega tipa v veliki meri zanemarile. Že v prejšnji številki Katedre smo pisali o tem, kakšna naj bo, kaj naj da in kaj naj pokaže nova matura. Osnovno vodilo je bilo, doseči pri kandidatu samostojno delo. Toda ali je naloga na desetih tipkanih straneh, ki obravnava kakšno precej splošno temo, res odraz samostojnega dela? Ali ni to prepogosto morda samo kratka osnova in povzetek iz že večkrat premlene in objavljene snovi? In če pomislimo pri tem na to, da takšni kandidati mnogokrat neposredno preprišejo po cele odstavke iz že objavljene znanstvene literature, ne da bi citirali avtorja in publikacijo, si moramo biti na jasnem, da smo s tem podzavestno pripeljali bo-

dočega umskega delavca do prvega plagiata, ki mu pozneje kaj radi sledijo še drugi. Pri današnjem sistemu srednjega šolstva, kjer je vsako znanje le reprodukcija iz učbenikov in torej pravzaprav plagiat, tega dijakom ne moremo zameriti. Preden pa se kandidat loti maturitetne teme, si mora biti na jasnem, kakšna je razlika med virom in že publicirano literaturo.

Murskosoboška gimnazija je poleg ostalega polagala poseben poudarek prav na ta problem. Izbor teh murskosoboških maturantov je tak, da v večini primerov že apriori odklanja plagiatstvo. Obenem lahko v tem izboru zasledimo določen sistem; njihove naloge zajemajo tematiko iz domačega področja. Iz teh nalog bo mogoče sčasoma sestaviti majhen mozaik: Prekmurje od alfe do omega.

Tudi izvenšolsko delo je na gimnaziji in učiteljski v Murski Soboti zelo razgibano. Najaktivnejši je literarni krožek, ki se redno sestaja in kritično presoja in ocenjuje sestavke svojih članov. Vsako leto izdajo tudi svoje literarno glasilo. Mladinska organizacija je pomagala urediti v šolskih prostorih potujočo razstavo »Ledeni dobac«. Mladinci dežurajo v razstavnih prostorih in nudijo obiskovalcem potrebna pojasnila. Ker okolica šolskega posloja v času vselitve še ni bila primerno urejena, je mladinski aktiv organiziral udarniško delo in si z lastnimi močmi uredil okolico.

O političnem delu na soboški

gimnaziji in učiteljski nam poroča Cilka ALEKSIC, dijakinja učiteljskega fakultetnega oddelka:

»Na gimnaziji in učiteljski v Murski Soboti skrbita mladinska organizacija in aktiv Zveze komunistov za pestro politično delo. Da bi bil program dela smotrno in v redu izpeljan, smo pritegnili k delu tudi vodstvo obeh zavodov, k nam nudita vso podporo. Na pomoč so priskočili tudi nekateri člani profsorskega zbora, ki so pripravili predavanja in dajali potrebna pojasnila na diskusijskih sestankih.

Ceprav je bilo mnogo zanimanja za razna predavanja, smo jih imeli lahko le v okviru razrednih skupnosti. Ovirala nas je stiska s prostorom in je bilo zaradi tega skupnih predavanj razmeroma malo. Boljši uspeh smo dosegli s politično šolo, ki jo je uspešno dokončalo šestdeset dijakov. Vodila jo je profesorica Ljubica Suligoj. Nekoliko manj uspešno je deloval marksistični krožek. V letošnjem šolskem letu se je v marksistično šolo prijavilo nad sto dijakov. Šola bo pričela z delom sredi novembra. Zaradi tako velikega števila prijavljenih je OO ZK na šoli sklenila, da bo organiziral politično delo v dveh skupinah. V prvi skupini so zajeti vsi zadnji letniki obeh šol, v drugi pa vsi ostali letniki. Program za prvo skupino je še vedno širši in zahtevnejši.

Marksistični krožek bo treba to leto nekoliko poživiti, prav tako bomo morali izboljšati število in kvaliteto predavanj. B. K.

Odkar je pred leti prenehal v Zagrebu delovati edini PTT tehnikum, nismo imeli pri nas nobene šole, kjer bi lahko usposabljali strokovne kadre za poštne službe. Večina PTT uslužbencev je končala gimnazijo ali kako drugo ustrezno srednjo šolo, ter se šele na delovnem mestu izučila in s prakso nadoknadila manjkajoče vrzeli v strokovni izobrazbi. Letošnji jesen je pričela delovati prva srednja šola za bodoče poštne uslužbence. To je štiriletna šola, v rangu srednje strokovne šole, ki je bila ustanovljena na iniciativo PTT skupnosti avtonomne pokrajine Vojvodine. Šola ima dva prva letnika. Vsako leto bo dobila

POSNEMANJA V RIEDNO

še nadaljnja dva, tako da bo v štirih letih popolna. Upajmo, da bomo tudi pri nas v Sloveniji dobili kmalu podoben učno vzgojni zavod, ker ga prav tako nujno potrebujemo. Ze mnogokrat je bilo govora o tem, da bi bilo potrebno kakorkoli olajšati srednješolcem prestop iz srednjih šol na višje in visoke šole. Najti bi bilo treba poti, kako bi posredovali srednješolcem izkušnje starej-

ših generacij in jih seznanili s težavami, problemi in načinom visokošolskega študija. Preskok je težak in marsikdo je na lastni koži občutil posledice, ko je zaradi tega izgubil leto ali pa moral celo opustiti študij, ker se ni mogel pravočasno vživeti v nov način dela in življenja.

Naši akademski klubi sicer običajno pošiljajo svoje člane vsako leto po srednjih šolah,

da bi se posvetovali z dijaki in jim nudili koristne nasvete. Vendar gre največkrat taka stvar dijakom pri enem ušesu noter, skozi drugo pa ven, in so srečni samo zato, ker jim je odpadla ura pouka. Tak obisk enkrat na leto je torej občutno premalo in še zdaleč ne doseže svojega namena.

Zaradi tega je Zveza študentov LR Bosne in Hercegovine predlagala lokalnim akademskim klubom, naj v svoje vrste sprejmejo srednješolce zadnjih letnikov. Tako bodo stopili z njimi v tesnejše odnose ter jih že pripravljali na nadaljnji študij. Obenem pa jih bodo lahko tako že tudi pritegnili v delo študentske organizacije.

Kaj bomo študirali?

VSŠ

Namen šole je, da vzgaja samostojnega strokovnjaka — zobnega terapevta z višjo izobrazbo za delo v zobozdravstvenih ustanovah za mladino in odrasle.

Šolanje traja — ker je to zdravstvena šola — tri leta (šest semestrov) in odgovarja I. stopnji študija na oddelku za stomatologijo Medicinske fakultete v Ljubljani. Diplomanti šole lahko tudi nadaljujejo študij na II. stopnji, ki traja še dve leti.

Pouk in študij je prvenstveno nazornega značaja. Zato sloni težišče pouka na praktičnem delu v obliki vaj in obsega skoraj dve tretjini vsega časa, določenega z učnim načrtom za pouk.

Študij lahko v grobem razdelimo v dve fazi: predklinično in klinično.

V predklinični fazi obsega študij skupino naravoslovnih predmetov in osnovne splošno-medicinske predklinične predmete (fizika, kemija, biologija, normalna morfoloģija, fizioloģija, fiziološka kemija, splošna patologija, mikrobiologija, farmakologija, medicinska psihologija), sočasno pa še stomatološke predklinične predmete (uvod v stomatologijo, predklinična protetika in zobne bolezni, morfoloģija zobnega organa).

Praktično delo stomatoloških predkliničnih predmetov se izvaja na posebej prirejenih modelih in fantomih v takoiimenovanem fantomskem laboratoriju. Tu opravlja študent na ustrezno opremljenem delovnem mestu na modelu ali fantomu vse one posege, ki jih kasneje v klinični fazi opravlja na pacientu. Sočasno pa spoznava in tudi delno sam opravlja dela zobne tehnike (prevleke, krone, mostički, elementi proteze).

Klinična faza obsega osnove splošno-medicinskih kliničnih predmetov (interna medicina z infekcijskimi boleznimi, splošna rentgenologija, splošna kirurgija, higiena s soc. medicino, sodna medicina, prva pomoč) in klinične stomatološke predmete (zobne bolezni, otroško zobozdravstvo, fiksna in snema protetika, osnove ustne kirurgije).

Praktične vaje iz prve skupine predmetov opravlja študent v ustreznih oddelkih Splošne bolnišnice v Mariboru. Pri skupini stomatoloških kliničnih predmetov pa študent opazuje in samostojno izvaja pod vodstvom in nadzorstvom učiteljev in asistentov šole zdravljenje pri zaupanemu mu pacientu. To delo se opravlja na oddelku za klinično stomatologijo.

Iz povedanega izhaja predvsem dvoje: študij zahteva intenzivnega dela in zelo zapozleje (praktične vaje) študenta, ki mora posedovati tudi določeno mero ročne spretnosti in smisel za estetiko in oblikovanje. Od študenta, bodočega zdravstvenega delavca pa zahteva v polni meri še vse kvalitete značaja in osebnosti, saj mu je že tekom študija — posebej pa še kasneje — zaupan človek — bolnik.

Mimogrede naj bo še omenjeno, da je potrebno tudi telesno zdravje (stoječe delo zahteva zdravo ožilje in noge), pa tudi znanje osnov latinskega jezika ne škoduje. Šola je uvedla tudi izredni študij, ki pa je — po izkušnjah sodeč — najdostopnejši in najuspešnejši pri kandidatih, ki so zaposleni v zdravstvu.

Dr. Aleksander Stergar

Še enkrat matura

Teorija in praksa sta večkrat dva različna »politična bloka«, ki le stežka najdeti skupni jezik. V prejšnji številki »Katedre« smo s strani nekaterih naših srednješolskih zavodov in njihovih vodstev slišali eno plat medalje, danes pa poizkusimo zvedeti za mnenje tistih, ki so prvi šli po kostanj v žerjavico. Izbrali smo kar prva študenta, ki sta nam prišla pod roke. Slučajno sta oba maturirala na isti gimnaziji. Naj vam predstavimo prvega: Janja FURLAN, sedaj slušateljica I. letnika VSS, maturirala na I. drž. gimnaziji — klasični oddelek v letu 1959/60 po novem. O svoji maturi pravi naslednje:

»Vsako novost sprejme človek vedno nekoliko zadržano, kar je povsem razumljivo, saj o njej ve zelo malo ali celo nič. O novi maturi smo razpravljali nemalo časa. Že prvo poletje smo slišali, da bomo po šolski reformi polagali maturo drugače kot naši predhodniki, ki so morali ponavljati obsežno snov iz vrste maturitetnih predmetov. Tega smo bili sicer veseli, saj je lepa človekova lastnost, da hitro pozabi to, kar si je nekoč vtisnil v spomin. Mislili smo, da z novim načinom ne bomo dosti prikrajšani, ker nam bo odpadlo vse neprijetno »guljenje«. Reformirana matura nam je torej v nekem pogledu nudila bonitete.

Za novo maturo smo se pripravljali vse drugo poletje. Napisati smo morali maturitetno nalogo, ki bo najbolj odgovarjala našemu znanju in bodočemu študiju na višji ali visoki šoli. Poleg naloge, ki smo jo zagovarjali pri predmetnem profesorju, smo pisali še šolsko nalogo iz literarnega oziroma gospodarsko-političnega področja. Pri izbiri teme so igrali pri posameznih predmetih in profesorjih vlogo različni faktorji. Nekateri dijaki so si sami izbrali temo naloge in celo njen naslov, drugi pa smo se morali v eni uri odločiti za temo in naslov ob enem. To je bilo sila neprijetno za neizkušene začetnike, ker do tedaj česa takšnega nismo bili vajeni. Mrzlično smo se lotili našega dela. Vire in literaturo za na-

logo je staknil vsak, kjer je vedel in znal. Posamezniki so se potrudili in se dela resno oprijeli. Prebrali so različno tujo in domačo literaturo ter začeli graditi svojo nalogo zares od temeljnih kamnov pa do končne oblike. Drugi pa so našli svojo temo kar v kakšni publikaciji, naredili kratek povzetek in tako na lahek način prišli do maturitetnega spravevala. Tisti, ki so si našli kakšnega strica ali znanca, da jim je naredil nalogo, pa so se lahko kopali na otoku...

Če naj torej na kratko povzamem vse povedano in se vprašam, ali predstavlja domača naloga in njen zagovor pred profesorjem in komisijo res

Maks Božnik

objektivno ocenjeno delo posameznega dijaka, moram reči, da NE! To mnenje je očitno potrdil tudi končen uspeh maturantov. Razlike med zadnjim šolskim spravevalom in maturitetnim so bile včasih kar paradokсне. Verjetno so vsi opazili to pomanjkljivost in se je zato prihodnje leto sistem že nekoliko izpremenil. Saj mora dijak po končani gimnaziji dati le neki izraz o svojem delu in svojem znanju. Matura po novem načinu doseže svoj namen le, če napravi kandidat vso nalogo sam. S tem se že nekako pripravljaja in usposablja za študij na višjih ali visokih šolah. Nauči se uporabljati lastno mnenje ter se osvobaja srednješolskega »guljenja« iz ene ure v drugo.

Na hitro smo ujeli še Maks BOŽNIKA, prav tako slušatelja II. letnika VSS. Maturiral je na I. gimnaziji 1959/60. Ker ima malo časa — VSS »jaše« študente s celim kupom vaj, smo mu v naglici postavili nekaj vprašanj.

— Bil si v prvi »rundi« novega načina polaganja mature. Kdaj si izvedel za nov način in s kakšnimi občutki si ga sprejel?

»Ko smo izvedeli, da se ne bo treba »guliti« za staro maturo, da nam odpade ves fizični in duševni napor, je pravzaprav izginil tudi tisti činitelj, ki je dijaka silil, da je vsaj v zadnjem letniku napel vse moči — strah pred maturo. Nov način nam je torej prinesel olajšanje. Vse zgodovinske letnice, vsi matematični dokazi, vsi podatki iz literature — vse se je razblinilo v nič. Bili smo med poizkusnimi prašički; šele tri mesece pred zaključkom šolskega leta smo izvedeli, da bomo maturo opravljali drugače.

— Ali so vam razložili, kako se morate lotiti maturitetne na-

loge in kakšen je bil »reper-toar« tem, ki ste ga dobili na razpolago?

»Nekaj pojasnil smo res dobili, toda bila so precej skopa. Verjetno niti profesorji sami niso vedeli, kakšna naj bo ta novotarija in koliko lahko zahtevajo od nas. Pri izboru tem smo imeli popolnoma svobodne roke. Skoraj vsak si je izbral takšno temo, da je lahko črpal snov iz virov, ki so mu bili trenutno dosegljivi, ne pa da bi si izbral to, kar ga predvsem zanima ali da bi se odločil za področje, ki ga bo pozneje študiral. Strogo zaupno še to: mnogo si jih je izbralo takšno temo, pri kateri so se zanašali na močan vpliv »zunanje intervencije«. In tako so dva meseca po vsem Mariboru razni strokovnjaki, ki so že zdavnaj maturirali po starem, ponovno doživljali »maturitetno mrzlico«.

— Ali si sestavljal svojo maturitetno nalogo sam, in ali si imel na razpolago odgovarjajočo literaturo in vire?

»Sam sestaviti takšno nalogo je skoraj nemogoče. Naslanjal sem se na brošuro »Termoelektrarna Šoštanj« v gradnji, čeprav so nam profesorji zabičali, da ne smemo prepisovati. Na pomoč mi je priskočila tudi uprava termoelektrarne Šoštanj in mi omogočila ogled obrata v spremstvu tehničnega vodje. To so bili gradbeni kamni za mojo nalogo. Odločil sem se za to temo, ker mi ni bilo treba iskati virov in literature po vseh koncih in krajih. Pred letom dni sem bil na ekskurziji v tem podjetju in sem že tedaj zvedel za težave, perspektive in proces gradnje termoelektrarne.

— Kako obsežna je bila tvoja naloga?

»Obsežnost naloge je odvisna od same izbire teme. Ni vseeno, če je moj predmet koncentriran na določen objekt ali pa obsega široko področje. Vsekakor je težje obravnavati konkreten in ozko začetan pro-

Janja Furlan

blem. Tako delo je neprimerno samostojnejše, ker je treba iskati snov po virih, ne pa prepisovati že objavljeno literaturo. Moja naloga je obsegala štirinajst tipkanih strani.

— Ali je bil zagovor naloge težaven in ali so vprašanja, ki si jih dobil, prešla meje tvoje teme, da bi tako »potipali« tudi tvoje ostalo znanje?

»Zagovor teme je bil odvisen od izpraševalca samega. Mislim, da je pravilno stališče zavzel tisti profesor, ki je zajadril tudi izven obsega določene teme. Mislim, da si maturant, ki je prepisal nalogo in se je naučil na izust, ne zasluži pozitivne ocene, čeprav je lahko ujel srečo za rep in »potegnil« celo dobro oceno.

— Ali se ti zdi nov način uspešen?

»Ta metoda je po mojem mnenju vsaj v dosedanji obliki nesprejemljiva. A propos: v nalogi sem obravnaval gospodarsko temo — študiram pa stomatologijo.

— Kaj svetuješ letošnjim maturantom?

»Guli se, guli se, guli se — čez sedem let vse prav pride!«

ZA VAS DEKLETA ★ ZA VAS DEKLETA ★ ZA VAS DEKLETA ★ ZA VAS DEKLETA ★ ZA VAS DEKLETA ★ ZA VAS DEKLETA ★

Obisk pri Ruži Krsmanovič

Ko sem obiskala simpatično Ružo Krsmanovič in ji pojasnila namen svojega obiska, je bila naša nadarjena in znana mlada frizerka takoj pripravljena ustreči moji želji.

Na vprašanje, kako se je »odrezala« naša trojica na letošnjem frizerskem tekmovanju v Bruxellesu, je odgovorila, da je s plasmajem Jugoslovanov zelo zadovoljna. Čeprav so imeli na razpolago le en sam model, so v primerjavi z lanskim letom, ko so bili šestnajsti, dosegli letos deveto mesto (med sedemnajstimi državami, ki so sodelovale v tekmovanju).

»Kaj menite o pričeskah Mariborčank in kakšne napake opazate pri njih?«
»Ne morem se pritožiti nad njimi. Vsaka pač skrbi za svojo pričesko, kolikor je v njenih močeh. Vendar delajo pri tem mnogo napak. Po mojem bi morali sodobna žena in dekle nositi kratke, ne pa dolge pričeske. Dolge lase le stežka uredimo, tupiranje jim škoduje, lasje se prično lomiti. Lasišče se hitro zamasti, ker vanj ne pride dovolj zraka in so dolgi lasje nasploh nehigienični. Nasprotno

pa lasišču pri kratki pričeski tupiranje ne škoduje, če pričesko redno večkrat razčesamo, bo rahla in lasje se počasneje maste. Tako pričesko lahko tudi hitreje uredimo in tudi obraz dobi mladostnejši izraz, kar si seveda želi vsaka izmed nas.

Mnoge stranke, ki prihajajo k meni, prosijo, naj jim ne postrizem las, ker tega ne žele sorodniki ali znanci. Menim, da to ni prav. Vsaka ženska mora vedeti, kaj je zanjo najboljše in se naj ravnata temu primerno — ne pa po željah drugih. Naj nas

ljudje spoznajo take kot smo, najprimerneje negovane in urejene.

Da bi ustregla željam mladih bralk, priporočam nekaj praktičnih pričesk, za katere menim, da bodo mnogim ugajale.

Slika števil. 1. Lase navijte v nasprotno stran od prečke z velikimi navijalkami, prednje pramene las pa pripnite s šestnicami.

Sliki števil. 2 in 3. Ob straneh navijte lase s šestnicami tako, da so konci las naviti proti licu (naprej).

Slike števil. 4, 5, 6. Pramene las od zadaj razdelite vodoravno na dva dela. En del las nato navijte na levo (oziroma desno), druge del pa na desno (oziroma levo) na velike navijalke. Ostale pramene las počesite v odgovarjajočo lego in jih pripnite s šestnicami.

Po priloženih slikah si potem počesite lase v vam odgovarjajočo pričesko.

Ruži Krsmanovič se najlepše zahvaljujem tako v

svojem kakor tudi v vašem imenu, drage bralke, ter ji želim v njeni bodoči karieri še mnogo uspehov.

BOCA

Slika 1

Slika 2

Slika 3

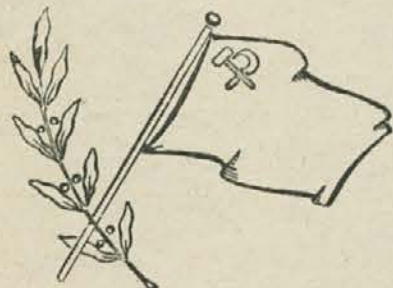
Slika 4

Slika 5

Slika 6

VSEM MARIBORSKIM ŠTUDENTOM
ČESTITAMO K 29. NOVEMBRU

VIŠJA PRAVNA ŠOLA
VIŠJA KOMERCIALNA ŠOLA
VIŠJA TEHNIŠKA ŠOLA
VIŠJA STOMATOLOŠKA ŠOLA
VIŠJA AGRONOMSKA ŠOLA
PEDAGOŠKA AKADEMIJA

OLO Maribor

VSEM ŠTUDENTOM ČESTITA ZA DAN
REPUBLIKE

SZDL MARIBOR

VAM ISKRENO ČESTITA ZA 29. NOVEMBER

ZDRUŽENJE VISOKOŠOLSKIH
ZAVODOV V MARIBORU

ČESTITA VSEM ŠTUDENTOM ZA DAN REPUBLIKE

OKRAJNI KOMITE
ZK

Za Dan republike čestitamo vsem
študentom naše domovine

ŽELEZARNA
JESENICE

izvršuje vsa dela te stroke solidno, hitro in po
ugodnih cenah. Za naročila se priporoča.

Za DAN REPUBLIKE čestita svojim poslovnim
prijateljem ter vsemu delovnemu ljudstvu

KOLEKTIV

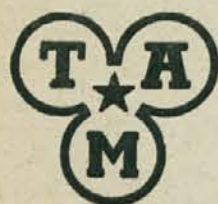
OKRAJNI KOMITE LMS

ČESTITA VSEM MLADINCEM ZA 29. NOVEMBER

ODBOR VISOKOŠOLSKIH ZAVODOV MARIBOR-ZŠJ

VSEM ŠTUDENTOM JUGOSLAVIJE ČESTITAMO
ZA 29. NOVEMBER

TOVARNA AVTOMOBILOV
IN MOTORJEV MARIBOR

NAŠI IZDELKI

KAMION »TAM 4500«, NOSILNOST 4,5 TONE
PREKUCNIK »TAM 4500« IN »TAM 4500 DK«
GASILSKI AVTOMOBIL »TAM 4500 G« Z
VGRAJENO CISTERNO
IN DRUGIM GASILSKIM PRIBOROM
KAMION »TAM 2000« V STANDARDNI
IZVEDBI, NOSILNOST 2 TONE
V POSEBNIH IZVEDBAH: KOMBI, KOMBI
BUS, FURGON IN
VOZILO ZA PREVOZ POSTE
AVTOBUSI »A 3000« V TURISTIČNI IN
STANDARDNI IZVEDBI, 32 SEDEŽEV
AVTOBUSI »A 3500« V TURISTIČNI IN
STANDARDNI IZVEDBI, 37 SEDEŽEV
4 IN 6-CILINDRSKI ZRACNO HLAJENI
DIESEL

MOTORJI Z MOČJO 85 IN 120 KS
REZERVNI DELI ZA VOZILA
»PIONIR«, »TAM 4500« IN »TAM 2000«

INFORMACIJE V TOVARNI AVTOMOBILOV
IN MOTORJEV MARIBOR
TER V NJENIH PRÓDAJALNAH

Izpitna snov v šolskem letu 1961-62 za posamezne predmete

VKSŠ

1. POLITIČNA EKONOMIJA

Za slušatelje letošnjega I. letnika sta bivša predmeta politična ekonomija I. in II. združena v en predmet, predavanja pa bodo v I. in 2. semestr. Izpitno snov za ta združeni predmet bo profesor objavil šele pozneje. Če bi želeli slušatelji v delovnem razmerju polagati ta izpit pred objavo nove snovi, morajo obdelati snov za oba dosedanja predmeta: Politichna ekonomija I. in II. Slušatelji pa, ki imajo že testiran 2. oziroma 4. semester, bodo tudi v bodoče izpite iz tega predmeta polagali ločeno, torej po prejšnjem učnem načrtu. Te izpitne snovi so:

a) politična ekonomija I. (izpit 1. letnika)

- 1. Zapiski predavanj profesorja O. Durljave, izdala VKS Maribor 1961 (druga, izpopolnjena izdaja).
2. Dr. Aleksander Bajt, Politichna ekonomija (kapitalizma), Ljubljana 1958, od str. 95 do vključno str. 281.
3. Dr. France Cerne, Politichna ekonomija, Ljubljana 1958 (ali novejša izdaja):
Poglavja »Kapital in primarna delitev narodnega dohodka«, podnaslov:
a) Družbeni bruto proizvod (BP) in narodni dohodek (ND), od str. 52 do 56 (v izdaji 1958).
Poglavja »Kompleksna delitve presežne vrednosti«, podnaslov:
e) Kompleksna slika celotne delitve družbenega proizvoda in presežne vrednosti, od str. 87 do 91 (v stari izdaji 1958).

b) Politichna ekonomija II. (izpit 2. letnika)

- 1. Zapiski predavanj prof. O. Durljave (I., II., III. in IV. poglavje), ki jih slušatelji nabavijo pri šolskem vratarju.
2. Iz knjige: Mirko Petrovič, Politichna ekonomija, izdaja 1957 (ali novejša):
Sesta tema: Ekonomika prehodnega razdobja in socialistični način proizvodnje. Po izdaji 1958 od str. 106 do konca knjige.

2. EKONOMIKA FLRJ

Izpit iz tega predmeta opravljajo le slušatelji, ki so se vpisali najkasneje v šol. letu 1960/61. Izpitna snov obsega:

- 1. Dr. France Cerne, Ekonomika FLRJ, Ljubljana 1959 (ali novejša izdaja). Iz izpitne snovi se izločijo naslednje teme:
a) Perspektive nadaljnjega gospodarskega razvoja od str. 56 do 66 (po izdaji 1959);
b) Šesta tema: Denarno kreditna politika kot regulator našega gospodarstva od str. 78 do 90 (po izdaji 1959);
c) Sedma tema: Razvoj trga, tržne politike in trgovinsko-gostinske dejavnosti od str. 91 do 100 (po izdaji 1959);
d) Osmi tema: Finance politično-teritorialnih enot kot instrument delitve dohodka in gospodarskega razvoja od str. 101 do 118;
e) Enajsta tema: Zunanja trgovina in mednarodne finance kot aktivni činitelji gospodarskega razvoja od str. 159 do 149.
2. Dodatni teksti iz različnih virov, ki jih je izdala VKS (druga izdaja). Te tekste dobijo študentje pri vratarju šole.
3. Družbeni plan gospodarskega razvoja od 1961 do 1965, Politichna knjižica št. 53, Cankarjeva založba od str. 49 do 92 in od str. 106 do 168.

3. EKONOMIKA PODJETIJ

Izpit iz tega predmeta opravljajo slušatelji, ki so se vpisali najkasneje v šolskem letu 1960/61 pri prof. Tineju Lahu v dosedanjem obsegu (zapiski), slušatelji letnika 1961/62 pa opravljajo izpit pri prof. C. Miklu po novem učnem programu, ki obsega: Zapiske predavanj prof. C. Mikla na VTS iz predmeta »Ekonomika in organizacija podjetij« I. del (razen strani 29-43, 48-56, 177-192 in 242-246) in II. del ter izbrana poglavja iz teorije stroškov (str. 1-44), ki jih je po knjigi dr. S. Babića sestavil prof. Tine Lah.

4. SPLOSNO GOSPODARSKO PRAVO

Zaradi uvedbe novega predmeta »Pogodbe blagovnega prometa«, je izpitna snov za ta predmet v novem učnem programu nekoliko skrajšana. Slušatelji morajo po tem novem načrtu obvladati 3. del (splošni del obveznostnega prava) in 4. del (pogodbe blagovnega prometa) dosedanjih zapisikov le v skrajšanem obsegu. O tem skrajšanem obsegu bo profesor obvestil sekcijo s posebno okrožnico. Tudi slušatelji, ki so se vpisali v I. letnik v šolskem letu 1960/61 bodo opravljali izpit iz tega predmeta v tem skrajšanem obsegu. Vsi ostali deli (1. in 2. del ter 5.-8. del) predmeta ostanejo nespremenjeni. Izpitno snov vsebujejo zapiske predavanj, od katerih so bili doslej izdani I., II. in IV. zvezek, med tem ko bo predavatelj do konca 1. semestra predvidoma izdal tudi III. zvezek. Do izdaje III. zvezka naj se poslužujejo slušatelji knjige: Miljević-Antonićević: Organizacija in upravljanje v privrednih organizacijah (izdaja 1959) od strani 51 do 146, pri čemer morajo združevanje v gospodarstvu predelati po novih predpisih (Ur. l. FLRJ, št. 28/60). Slušatelji, ki so se vpisali v šolskem letu 1959/60 bodo opravljali

izpit v dosedanjem obsegu v dveh delih.

5. SPLOSNA GOSPODARSKA GEOGRAFIJA

Izpitna snov je zajeta v predavanjih prof. V. Bračiča, II. dopolnjena izdaja.

6. REGIONALNA GOSPODARSKA GEOGRAFIJA

Izpitna snov je zajeta v knjigi prof. dr. Svetozar Iličič »Politična in gospodarska geografija sveta«. Podrobno je treba poznati naslednje države: Velika Britanija, Francija, Italija, Zahodna Nemčija, Avstrija, Vzhodna Nemčija, Češkoslovaška, Poljska in Sovjetska zveza. Skandinavske države in države Beneluxa je treba poznati le pregledno. Od izvencvropskih držav podrobno: ZDA, Brazilijo, Argentino, Združeno arabsko republiko, Indijo, Indonezijo in Kitajsko - Latinsko Ameriko, Afriko in Azijo le pregledno. Izšel je tudi dodatek k tej snovi, kjer so obravnavani zunanjetrgovinski stiki Jugoslavije s prej navedenimi državami. Ta dodatek dobe študenti pri vratarju šole.

7. TURISTICNA GEOGRAFIJA

Izpitna snov bo v celoti zajeta v zapiskih predavanj predmetnega profesorja, ki bodo v kratkem izšli.

8. KNJIGOVODSTVO

Izpitna snov obsega zapiske predavanj profesorja B. Černjaviča: Osnove knjigovodstva I. in II. del (2. dopolnjena izdaja 1960/61) s prilogo: Kotni plan za industrijo, trgovino, gostinstvo in kmetijstvo za leto 1960 ter kotni plan za industrijo, trgovino, gostinstvo in kmetijstvo za leto 1961.

9. GOSPODARSKA MATEMATIKA

Izpitna snov obsega knjigo dr. A. Vadnala »Gospodarska matematika« in to poglavja I, II, III, IV, V in VI (v poglavju V samo naslovi 1 do 8 in 10-13). Od poglavja X pa še naslov 1 in 2 na str. 261-265. Pri študiju pripravljamo študentom, da pripravijo osnove višje matematike pod vodstvom profesorja, inštruktorja za matematiko v študijski sekciji najbližjega društva ekonomistov po knjigi dr. Vadnala: Gospodarska matematika.

Gospodarsko računstvo je podrobno razloženo v skriptah VKS F. Stefanec: Gospodarska matematika. Finančna matematika pa je podrobneje razložena v knjigi dr. Vranjca: »Matematika za ekonomiste« (II. knjiga, I. del).

Koristno bi bilo uporabiti vse tri virov, tako pri individualnem kot pri skupnem študiju v sekciji. Snov je obdelana z različnih gledišč, zato uporaba vseh treh učbenikov lahko zagotovi kandidatom solidno znanje iz celotne snovi, ki je na izpitu potrebna.

10. KOMERCIALNO POSLOVANJE

Snov obsega I. in II. del zapisikov predavanj predmetnega profesorja (nova predelana izdaja 1961).

11. PRORACUNSKO FINANCE

Izpitna snov obsega skripti dr. Pokorna »Proračunske finance« in zapiske predavanj predmetnega profesorja - dodatek k proračunskim financam.

12. TEORIJA IN UPORABA DENARJA

Izpitna snov obsega skripti Ekonomske fakultete - dr. Jože Pokorn: »Denar in kredite do strani 210 in posebne dodatke prof. B. Črnkoviča »Uvod v predavanja o denarju«, »Denar v socializmu« in »Uporaba knjižnega denarja v našem gospodarstvu«. Omenjene dodatke dobe slušatelji pri vratarju šole.

13. BLAGOZNAINSTVO S TEHNOLOGIJO

Izpitna snov je v celoti zajeta v I. in II. delu zapisikov predmetnega profesorja (dopolnjena izdaja 1961).

14. NAUKA O ŽIVILIH

Izpitna snov obsega II. del zapisikov predavanj »Blagoznanstvo s tehnologijo« s posebnim poudarkom na živilih.

15. POSLOVNA STATISTIKA

Izpitna snov obsega: dr. Marijan Blejček »Statistične metode za ekonomiste«, Ljubljana 1959. Založila in izdala Ekonomska fakulteta v Ljubljani. Tisk: Univerzitetna založba v Ljubljani 1959, ali: dr. Vladimir Serdar: »Učbenik statistike«, Zagreb 1957. Izdanje: Šolska knjiga (III. preradjeno i dopunjeno izdanje).

Kandidati lahko pripravijo izpit po prvem ali po drugem učbeniku s tem, da v prijavi za izpit naznačijo, po katerem viru so študirali. Na izpitu smejo slušatelji uporabljati zbirko obrazcev.

16. OSNOVE TURIZMA

Izpitna snov obsega: Pojem turizma: koncepte turizma kot družbenega pojavnja, značilnosti, vrste turizma, pogoji za turizem.

Subjekt turizma: subjekt kot statistična enota, metode statističnega zajetja, turistična statistika v posameznih državah, problematika statistike turizma.

Turistični objekt: pojem in vrste objektov, materialne osnove turizma, turistični obrat, turistične dejavnosti - gostinstvo, promet, turistični kraj in področje. Zgodovina turizma: razvoj mo-

dernega turizma kot rezultata družbenega razvoja.

Turizem v družbenem življenju: vloga v moderni družbi, odnos turizma do tehnike, zdravstva, kulture, socialnega vprašanja, politike in gospodarstva.

Skripti za navedeno snov so napisane le v majhnem obsegu. Vsebujejo le vodilne misli iz posameznih poglavij. Ta materija ne zadostuje za izpit, ampak le snov, ki se v predavanjih ne da podrobno posredovati. Predmetni profesor bo imel zato tudi krajše seminarje za slušatelje v delovnem razmerju, kjer jim bo direktno posredoval potrebno snov. Osnovno navodilo za slušatelje je torej, da vsi obiskujejo predavanja, slušatelji v delovnem razmerju pa odgovarjajoče seminarje, ker bo le tam podana snov, ki je potrebna za uspešno opravljanje izpita. Skripti so pri tem le pripomoček. Odgovarjajoče literature iz tega predmeta ni mogoče navesti, ker v jugoslovanski literaturi potrebnih pripomočkov za študij ni na razpolago, medtem ko inozemska literatura širšemu krogu slušateljev ni dostopna.

17. TEHNIKA ZUNANJE TRGOVINE

Izpitna snov za splošno komercialni oddelek (razen za slušatelje letnika 1960/61 - letošnji 2. letnik) obsega zapiske predavanj predmetnega profesorja I. in III. del.

Izpitna snov za zunanjetrgovinski oddelek: Predmet je diplomski, izpitna snov obsega: za slušatelje, ki so se vpisali v 2. letnik v šol. letu 1960/61: - zapiski predavanj predmetnega profesorja I., II. in III. del; za slušatelje, ki so se vpisali v 2. letnik letos: - zapiski predavanj predmetnega

profesorja I. in III. del v celoti in nekatere teme iz zapisikov predavanj II. del. Profesor bo objavil pregled potrebne učne snovi iz teh zapisikov in bo izdal tudi potrebna dopolnila.

18. MEDNARODNI PLACILNI

Izpitna snov je zajeta v zapiskih predavanj predmetnega profesorja: Mednarodni plačilni promet.

19. UPORABNO

Za pripravo na izpit je potrebna literatura: - prof. B. Černjavič: Repetitorij za uporabno knjigovodstvo za 2. letnik VKS (dobi se pri vratarju VKS); - Priručnik za primenu propisa o kontinuiranosti in o knjigovodstvu privrednih organizacij (izdaja »Službeni list FLRJ« junij 1961).

Kontinuiranost za industrijo, trgovino, gostinstvo in kmetijstvo za I. 1961.

20. ORGANIZACIJA

Profesor bo izdal potrebna skripti predvidoma meseca marca 1962. Del snovi je zajet v dosedanjih zapiskih prof. B. Černjaviča: Bančno knjigovodstvo (izdaja 1960/61).

21. TRANSPORT

Vsa izpitna snov je zajeta v skriptah predmetnega profesorja: I. del: Železniški promet II. del: Pomorski, rečni in zračni promet III. del: Splošni in posebni del transportnega zavarovanja, javna skladišča, špedicija in organizacija za kontrolo blaga.

Slušatelji morajo znati v praksi uporabljati tovrni list, ladjarske pogodbe (Gencon), konosament ter individualno in generalno zavarovalno polico. Te tiskovine lahko nabavijo pri odgovarjajočih gospodarskih organizacijah.

ŠPORT ★ ŠPORT ★ ŠPORT ★ ŠPORT ★ ŠPORT ★ ŠPORT ★ ŠPORT ★ ŠPORT

Pokal „KATEDRE“ najboljšemu v malem nogometu

V soboto, 11. novembra, so se mariborski študentje že drugič pomerili v malem nogometu. Tekmovanje je priredil naš list skupaj z odborom višjih šol in športnim društvom »Branik«. Udeležile so se ga s po dvema ekipama Višja tehniška šola in Višja agronomsko šola ter Višja komercialna šola z eno ekipo. Na prvenstvu niso sodelovale Pedagoška akademija, Višja pravna šola in Višja stomatološka šola. Prvi dve imata verjetno premalo slušateljev, iz katerih bi lahko sestavili nogometno ekipo.

Ekipe so bile razdeljene v dve skupini, katerih nosilca sta bila lanska finalista VTS I in VKS. Tekme so bile borbene in na precejšnji tehnični ravni. V finalu sta se srečali VTS I in VKS. Prav tako kakor lani je tudi letos zmagala VTS. Rezultat 3 : 1 je morda previsok in ne odgovarja prikazani igri, saj so bili komercialisti tehnikom popolnoma enakovredni, na trenutke pa celo boljši nasprotnik.

svoji borbenosti je šel celo tako daleč, da se je z glavo zaletel v železno ograjo okoli igrišča. Častni naziv najbolj moškega (čitaj grobega) igralca

sta si delila igralec z VTS, ki so ga krstili za Syvorija, in Peter Kanceler. Najbolj resen je bil sodnik, največji humorist pa tudi sodnik. Za najdaljšega je bil brez ugovora izbran še najbolj borbeni Franjo, za naj-

manjšega pa Marko z VAS. Najboljši strelec je bil s petimi zadetki Markovič z VTS.

Rezultati:

I. skupina: VKS : VTS II 1:0.

II. skupina: VTS I : VAS I 2:1, VAS I : VAS II 9:0, VTS I : VAS I 1:0.

Za tretje mesto: VTS II : VAS I 8:1. Finale: VTS I : VKS 3:1. M.L.

V borbi za tretje mesto sta se srečali ekipi VTS II in VAS I. Zmagala je proti pričakovanju VTS II in to z visokim rezultatom 8 : 1.

Vse tekme je uspešno in avtoritativno sodil tovariš profesor Borut Filipančič.

Po tekmovanju je prireditelj povabil tekmovalce na čaj. Ob čaju so študentje izbirali »najzaslužnejšec udeležence prvenstva. Naziv najbolj borbenega si je priporil Franjo z VTS. V

„PARTIZAN“ - MARIBOR VAS VABI

Društvo za telesno vzgojo »Partizan« Maribor je s I. oktobrom ponovno pričelo z delom v telovadnicah Krekove in Cankarjeve ulice ter v prostorih »Uniona« na Partizanski cesti.

Delo v društvu je izredno pestro in zanimivo, načini udejstvovanja pa različni, saj delujejo rokometna, košarkarska, plavalna, smučarska in plesna sekcija. Telovadna ura se sestoji iz razgibavanja, preprostih vaj na orodju, športnih iger in proste dejavnosti, izurjeni telovadci pa imajo mimo tega še poseben trening pod vodstvom priznanih strokovnjakov. Pri tem ne smejo pozabiti na vzporedne dejavnosti društva. Člani imajo redne smučarske tečaje na Pohorju in počitniški tabor v Rovinju, redno pa se udeležujejo

tudi družabnih večerov s plesom.

Objavljamo točen urnik vadbe in pripominjamo, da društvo »Partizan« Maribor vabi vse študente v svoje vrste!

ČLANI - starejši: vsako sredo od 18. ure do 19.30 (Union); mlajši: ponedeljek in četrtek od 19. ure do 20.30 (osnovna šola bratov Polančičev - Krekova ulica 1);

ČLANICE in MLADINKE: ponedeljek in četrtek od 19. ure do 20.30 (osnovna šola bratov Polančičev - Krekova ulica 1); POSEBNA ORODNA TELOVADBA - člani: ponedeljek in četrtek od 20. ure do 21.30 (osnovna šola I. Cankarja - Cankarjeva 5); članice in mladinke: ponedeljek in četrtek od 18. ure dalje (Union).

Ravnatelj: Tine Lah

DRAGA!

Arhitektu si vir navdihov.
Igralcu pomeniš boginjo.
Za poeta si dih večnosti in lepote.
P. s.: Zame si deficit!

— Toda oče, kaj nameravaš s tem teletom?

— Mogoče bo imelo več sreče kakor ti.

(Index — N. Sad)

IMAGINARNA KULTURA

Urednik kulturne rubrike se posvetuje s sodelavci o vsebini v naslednji številki:

— In o mariborski kulturi? Kaj bi tokrat pisali??

Urednikovemu razmišljanju se pridruži sodelavec:

— Teško je o tem pisati...

— Seveda, ko je pa ni!

— Iskali ste za osem tisočakov poseben vhod. Tu ga imate!

(Studentski list, Zagreb)

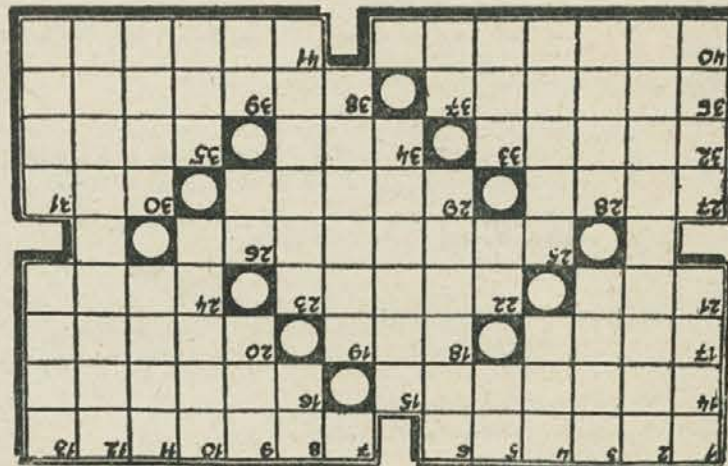
Sooj novi brigadirski pozdrav (dinamit, dinamit, dinamit, piš me v...!) so dekleta prevedla brigadirjem Bitoljske brigade kot ljubezenski pozdrav za lepa dekleta. Toda že zvečer so slišali iz tabora Bitoljčanov: »Jedan ljubavni pozdrav za slovenske žene:

Dinamit, dinamit, dinamit, piš me v...!»

Vodoravno: 1. kostnica, 7. boječnost, 14. francoski pisatelj (Jean), 16. vrtni škodljivec, 17. organske spojine, 18. kratica za radio in televizijo, 20. letopisi, 21. tri (it.), 22. francoski komponist-modernist (Maurice), 24. italijansko moško ime, 25. loviti po jamah, 27. pritok italijanskega jezera Como, 29. pustinja v severnem Čilu, 30. števniki, 32. milo, 34. turški velikaš, 35. angleško-univerzitetno mesto, 36. dalmatinsko gorstvo, 38. znanstvenik, ki se ukvarja z atomistiko, 40. dišeče drevo, 41. italijanski pisatelj (Enrico).

Navpično: 1. kis, 2. sodelavec, 3. gorovje na zapadu Brazilije, 4. konci kopnega v morju, 5. dva samoglasnika, 6. pritok španske reke Tajo, 8. začetnici velikega nemškega komponista (Eroica), 9. naplačilo, 10. glavno mesto Indokine, 11. orientalsko moško ime, 12. trpežnost, rednost, zanesljivost, 13. zbor treh glasbenikov, 15. iluzija, 19. lanec, 22. egipčanski bog sonca, 23. mesto v italijanski pokrajini Grgenti, 25. slovenski slikar (Božidar), 26. kazalni zaimek, 27. Verdijeve opera, 28. žensko ime, 30. drug naziv za acetilen, 31. ime pisatelja Kovačiča, 33. oratve, 35. žensko ime, 37. medmet, 39. znamka italijanskih težkih tovornih avtomobilov.

Križanka

Očetu vrača štipendijo
(Iz »Ježa«)

STROGO ZAUPNO

Takoj ko se je po domovini razširila vesela vest, da je po sklepu švedskih akademikov postal Ivo Andrić Nobelov nagradenec, se je uredništvo »Katedre« odločilo za brzojavno čestitko. Da bi izvedeli pisateljevo točno naslov, smo zaorteli telefonsko številko informacij in takoj dobili malce začuden odgovor:

— Ivo Andrić? Ali je to kakšno podjetje?

ARHIMED IN TANGO

Dva študenta stomatologije sta hotela ugotoviti, kateri bolje obvlada latinščino, ker sta se poprej sprla pri nekem strokovnem anatomskem izrazu. Prvi prične:

— Ali mi znaš prevesti tisti Arhimedov odgovor rimskemu vojščaku: Noli tangere circulos meos!

— Ne pleši tanga v mojem cirkusu!

Pri kemijskih vajah na VTS modruje študent Esad, ki že tretjič dela en in isti poskus:

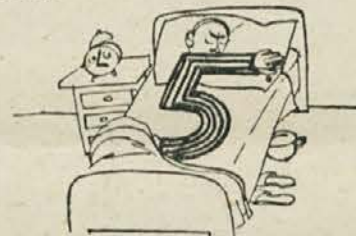
— Kako lepo bi bilo, če bi bila naša laborantka kuharica pri »Abonentu«!

— Zakaj pa ravno kuharica? vpraša laborantka Jerica malce užaljeno.

— Ker vedno tako rada daješ repetel!

Ni minil dan, da Miloš ne bi zamudil pouka. V opravičilo je imel pripravljeno večno frazo: »Da, tovariš profesor, vic je v tem, da... vic je v tem...«

Ko je prejšnjo soboto spel pričel svojo »popevko«, ga je profesor prekinil: »Vic je v tem, da jaz nisem urednik PAVLIHE!»

Nemirne sanje tik pred izpitom.
(Naši dani, Sarajevo)

OD ROJSTVA

V 3. strojnem TSS v Mariboru je profesor spraševal elektrotehniko. Polglasno je poklical: »Jabnikar«.

Poklicani je neslišno vstal. Profesor je še nadalje gledal v dnevnik in ponovil: »Jaaabnikar!»

Stoječi je refleksno pritegnil: »Že od rooojstva!»

— Zdaj mi je vsega dovolj. Oče stalno prinaša le petice, ti pa enice.

(Student, Beograd)

Humoristov komentar k članku: »Še enkrat matura!»

STOMATOLOŠKA KABALA ALI MISTERIJ VOGALOV

PRELUDIJI

ODDAM SOBO ZAKONSKEMU PARU BREZ OTROK. UPO-RABA KUHINJE IN KOPALNICE. ŠIFRA »SREČA«

* *

— Midva sva, veste, veste...
— Vemo, prišla sta zaradi sobe — pravi stanodajalka z belo psico v naročju. — Takoj vama jo bom pokazala. Krasna sobica! Prosim, pojdita tule levo skozi kuhinjo, pa skozi shrambo, preskočita te skleda in lonca in smo v sobi.

V razburjenju nisem pazil in sem stopil v vedro, polno vode.

— To je soba. Krasna soba. Sončna, zakonska. Sta zakonski par? Lepo, lepo. Mladoporočnica, se vidi. In — pogledala naju je strogo in pomenljivo — nimata otrok?

— Kako, otroka? A, otrok? Nimava, nimava.

— Pravim vam, idealno stanovanje za zakonski par brez otrok.

— Brez otrok — sem mehanično ponavljal.

— Veste, otroci — to je velika skrb. Sama nimam otrok. Le tole psičko. Vidite, kako je srčkana, maminal! Položite ji prst na nasek, pa boste videli, kako ona ap in cap za prstek. Imata rada pse? Jaz jih obožujem. Vsak dan jo kopam v kopalnici. Če imate radi pse, jo lahko tudi vi kopate. Vse, kar zahtevam od vas, je, da bosta z njo nežna, kadar vama bo skočila v posteljo. Tako rada skoči v posteljo in vam liže nos! Ko bi videli, kako to počenja, ko bi videli, ko bi videli! (Lasje so se mi ježili, ko mi je tiščala ščene pod nos.)

— Kdaj pa kdaj se lahko z njo tudi sprehajata po ulicah. Kako je to lepo, kadar je zakonski par na sprehodu s psičko!

Končno je odšla iz sobe.

Oddahnil sem si. Žena je hitro vzela najino dete iz kovčka, toda ilegale in konspiracije nevajeni otrok je takoj spustil glas, po katerem sem takoj

sklepal, da hoče doseči Marijo Callas.

Gospodinja je že bila na pragu.

— Ali ste kaj slišali?

— Da, veter zunaj silno piha.

— Kakšen veter, neki! Otrok joče!

— Ah ne. To je jokala moja Cica. Padla je na izpitu. Veste, ona joče brez solz. Iz trebuha. Včasih je nastopala v cirkusu. To je bila slavna točka. No, Cica, pokaži gospe, kako jočeš!

Žena me je začudeno pogledala. Toda moje besede so kot bi ohrabrile ilegale v kovčku, da se je zadril na ves glas.

— O-o Rozi, o-o Rozi, la-la-laa — sem pritegnil na vse grlo.

— Jaj, vi povete!

— Pojem, gospa, takšne narave sem.

— Zdi se mi, da nekje joka otrok.

— Dejansko — otrok joče. Cica, pogledaj, če ni slučajno

kakšen otrok pod posteljo ali pod preprogo? — Ne, ni ga... Morda so to duhovi. Ali sanjate kdaj od otrocih? Da, morda se nam samo dozdeva, da joče otrok. Sanjate, kako otrok joče, joče, joče. In čim ga vzamete, se prebudite.

— Ali me imate za norca? Saj vendar otrok joče — glejte, glejte, tam v kovčku!

— Glej, resnično, otrok v kovčku!

— Da, v kovčku, takoj sem vedela. Vprašam vas, od kod je ta otrok?

— Pa... Prinesla ga je štorcklja.

— Štorcklja? Od kod štorcklja v jeseni?

— Res, od kod bi štorcklja v jeseni prinesla dete?... Torej, našlo se je dete.

— Kako? »Našlo se je,« pa še v kovčku?

— Da, našlo se je, dete pač. Nihče se ga ne nadeja, ko se ono, hudiček mali — hop, i.e.nadoma znajde... kjerkoli.

— Toda kako, da ni na ulici, marveč v kovčku?

— Morda nama ga je kdo podtaknil. Vedno pravim: Cica, pazi, da ti kdo ne podtakne otroka. Ona pa meni: Kaj ti je,

Djoko, kdo mi naj podtakne otroka. In zdaj glejte — otrok, in to, kakor pravite, v kovčku. Pogledajte, kako je malo in joka. Ne more biti tiho, ko je podtaknjeno... Kaj naj storimo z njim? Ali ga naj vržemo skozi okno?

— Aauu, Djoko, — me je izdala žena.

— Pravim vam, podtaknjeno je. Tako kot kadar kukavica podtakne jajce. Stokrat sem rekel: Cica, ne dajaj jaje v kovček! Toda ona... Poznal sem nekega čarodeja: vzame jajce, gledaš — jajce. Nato sune, dvigne, sem in tja in glej — v kovčku dete. Kakor tokrat.

— Kaj vendar govorite?

— Majhen, srčkan otrok je. Vidite, podoben je vaši psički. No, kako bi bilo, če bi ga posvojili? Veste, tudi to je otrok, čeprav je tako rekoč podtaknjen.

— Zgubite se ven! — je zacyvilila do vrha glasovnega registra gospodinja in — nežno gladila svojo preplašeno psičko.

Dragan Milošević
(»STUDENT«)